

KONKURS ZA KOLPORTERE 'STUDENT' DAJE STIPENDIJE

ПОВАЛАСТИЦА О КОЈОЈ СЕ МАЛО ЗНА Студентима 50% попушта за позоришне претставе

5000 dinara mesečno za četiri dana rada

Redakcija 'Studenta' raspisuje konkurs za izvestan broj kolportera. Mesečna nagrada je dinara 5.000, a uslovi koje kandidati treba da zadovolje sledeći su:

- 1) Svoјstvo studenta једног од beogradskih fakulteta ili više pedagoške škole.
- 2) Obaveza da će od svakog broja 'Studenta' rasturiti 500 primeraka. Ukoliko kolporter rasturi više od toga broja, dobijaće poseban procenat od svakog više prodanog primerka. Zainteresovani treba da se jave redakciji 'Studenta', Balkanska 4/IV u utork, 18-o. m. u 12 časova.

NEDELJNI LIST BEOGRADSKIH STUDENATA

GODINA XIX
BROJ 6

13-IV-1956

Cena

10

dinara

- 6.500 студентских карата месечно
- 4.000 карата са попустом нема ко да користи
- Кривци — факултетски одбори и друштвени клубови

Погодило нас је више него остале кад су, пре извесног времена, поскупеле цене биоскопским и позоришним улазницама. Многима од нас је, и иначе скроман, студентски џепарац ускратио или веома много смањило могућност за гледање и најминималнијег броја позоришних претстава и филмова.

Увиђајући озбиљност проблема Универзитетски одбор Савеза студената се обратио надлежнима са молбом да се на неки начин изађе студентима у сусрет.

Одговор је убрзо стигао: Народно позориште дало је 250 карата месечно за студенте са попустом од 50%. Југословенско драмско позориште одваја за студенте 200 улазница уз попуст од 50% за претставе које се одржавају средом и четвртком.

Београдска комедија даје студентима месечно 2000 карата са попустом од 30%, а Београдско драмско позориште има за студенте 4.000 карата месечно уз попуст од 20%.

Познато нам је да приходи свих позоришта, у односу на расходе, нису ни мало сјајни. И зато смо утолико више захвални овим колективима београдских уметника за разумевање које су показали и зашавили у сусрет нашим молбама.

Ради коришћења ових студентских карата основан је при Универзитет-

ском одбору сервис за набавке и расподелу позоришних улазница. Факултетски одбори узимају карте одатле и продају студентима.

Међутим, како је уговором са скоро свим позоришним предвиђено сервис је дужан подићи улазнице недељом до осам часова. Према томе, факултетски одбори морају да подносе сервису требовања суботом одмах по изласку репертоара за наредну седмицу. То је на први поглед свакако знатна тешкоћа. Међутим, уз озбиљније залагање друштвених клубова и факултетских одбора ово би се врло лако могло отклонити.

Само — тог залагања нема. Бројке говоре да се од максималног броја улазница месечно користи само је дна четвртина.

А зашто? — Баш зато што ни друштвени клубови, ни факултетски одбори нису у потребној мери обавестили своје чланове о томе.

Дакле: један део студената још увек плаћа за, рецимо, једну претставу у Народно позоришту онолико суму за коју би преко сервиса могао да гледа две, а за студентске могућности то ни у ком случају није неважно.

Заиста карактеристичан пример небриге факултетских одбора за своје чланство. Интересује нас само: докле?

В. М.

VEĆI BROJ ČASOVA NEGO ŠTO JE POTREBNO PREOPTEREĆENOST

Koliko časova nedeljno? — Treba da odrede statuti

Poznato je na kakve se objektivne teškoće nailazi u nastojanju da se omogući što normalnije izvođenje nastave. Svim tim teškoćama znamo uzroke i one nas ne iznenađuju. Za čuđenje su teškoće koje dolaze od ljudi koji treba da budu organizatori nastave.

Radi se, naime, o tendenciji jednog dela nastavnika da za svoj predmet pribave veći broj časova nedeljno nego što je to najneophodnije.

Prema obimu gradiva koje se predaje, u većini slučajeva, povećani broj časova je i potreban, ali da li je sve

to što se predaje potrebno inženjeru opšteg tipa kakovog traži naša praksa. Najbitnije u celom ovom pitanju je baš obim i sadržaj toga gradiva.

Znači, da se ovo pitanje svodenja broja časova na pravu meru svodi najzad na problem planova i programa fakulteta.

Nije suviše napomeruti da se ovde radi još i o nekoj inertnosti onog dela nastavnika na koje se ovaj napis odnosi. Izvesna inertnost ljudi sa dužim radnim iskustvom prema novim metodama rada je razumljiva, no ako se ova inert-

POSLE DESET ČASOVA PREDAVANJA I VEŽBI

nost preobrazu u otpor zahtevima novog vremena, onda je to za osudu.

Radi ilustracije navešćemo neke primere sa Građevinskog fakulteta, mada se isti problem javlja i na drugim fakultetima.

Ima slučajeva da je nastavnik u dogovoru sa studentima povećao broj časova za dva puta, s tim da se gradivo jednog semestra ispredaje za duplo kraće vreme iz razloga prihvatljivih za studente. I u tome ne bi bilo ničег neobičnog, da u takvim slučajevima nije postalo kao pravilo da se gradivo ne završava do predviđenog vremena. Praktično, broj časova je udvostručen.

Nešto slično ovome je kad se nastavnik posle predavanja obraća studentima sa izjavom da u vezi sa održanim predavanjem ima još problema koje je potrebno da poznaje jedan inženjer. Ukoliko studenti žele, on im može to izložiti na jednom vanrednom času. Razume se, studenti prihvataju takav predlog, jer bi u protivnom bili dovedeni u situaciju da odbijaju saradnju sa nastavnikom.

U ovom poslednjem primeru naročito treba istaći da se zaobilaze organi uprave fakulteta, koji su najkompetentniji da sude da li

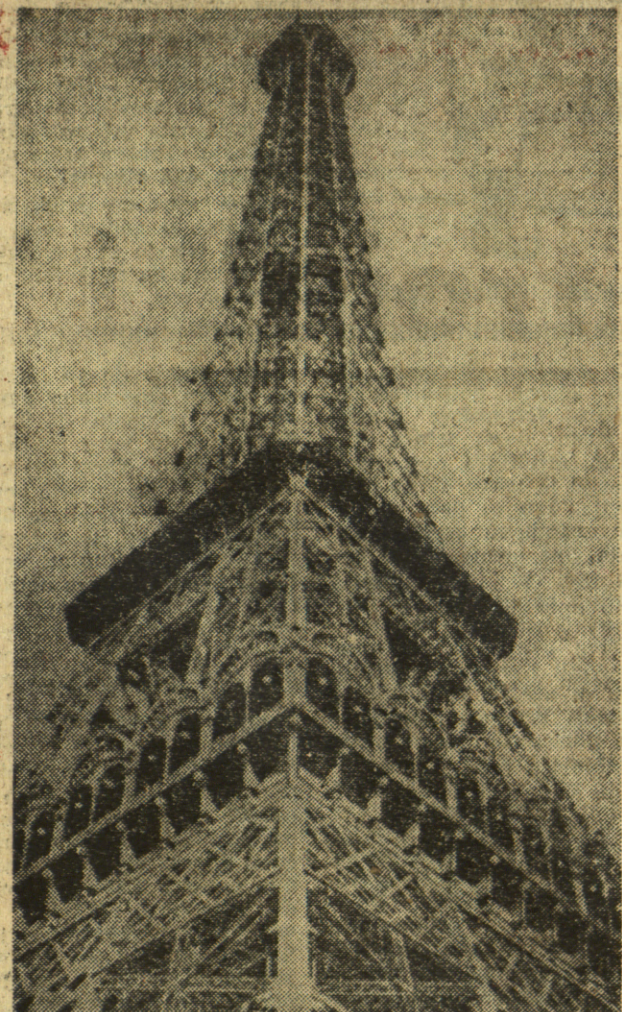
je povećanje broja časova zaista potrebno ili nije.

I prelazni period od starih na nove nastavne planove i programe korišćen je za povećanje broja časova. Tako po novom planu koji treba tek da stupi na snagu, izvesni predmeti dobijaju veći broj časova nego što je to bilo ranije, dok se kod drugih taj broj smanjuje. Međutim, kod predmeta kojima je dato važnije mesto, ovo proširenje je odmah sprovedeno, dok je u slučajevima kad treba smanjiti broj časova ostalo po starom. Na naknadnu intervenciju, to je pre kratkog vremena ispravljeno.

Kada se govori o svodenju broja časova predavanja i vežbanja na pravu meru, treba imati u vidu da studenti kao budući visoko kvalifikovani stručnjaci moraju da se bave i drugim oblastima, sem one usko stručne. Za njih je isto tako važan rad na kulturnom, političkom i sportskom polju i kroz tu prizmu treba gledati na rešavanje ovog pitanja. Zbog toga treba pozdraviti odluku nastavne komisije Rektorata da maksimalan broj nedeljnih časova bude sveden na 34. Naravno, time se neće mnogo postići ako uporedo sa smanjenjem broja časova ne dođe i do smanjenja programa.

M. POPOVIC

KONKURS KONKURS

7 dana u Parizu

15 potpuno besplatnih letovanja na moru i druge nagrade

Možete dobiti ako učestvujete na našem NAGRADNOM KONKURSU koji počinje od idućeg broja A VEĆ 15 MAJA ZNAĆE SE KO JE POBEDNIK.

U IDUĆEM BROJU OBJAVIĆEMO PRVO PITANJE I KUPON BROJ 1. STUDENT izlazi svakog petka ujutru.

Осамдесет отсто студената пољопривреде изгубило стипендије У сенци параграфа

Члан 5 Уговора о стипендијама обавезује сваког студента да положи све испите најдаље у наредна два испитна рока тј. закључно са фебруаром наредне школске године. Уколико то не уради, стипендија му се укида.

Према томе секретаријат Пољопривредног факултета, после фебруарског испитног рока извршио је ревидирање издања стипендија и на основу те ревизије, стање приликом исплате стипендија за месец март било је овакво: на I години од 62 стипендиста, стипендију су добили сви јер у том времену они немају ни какве обавезе зрема чл. 5 Уговора о стипендијама; на II години од 57 стипендиста стипендију су добили 23 студента или 40,3%; на III години од 29 стипендиста

издато је 5 (17,2%); на IV години од 12 добили су 2 (16,7%). Што значи да је 80% студената II, III и IV године остало без стипендија. Овакво стање довело је студенте у врло тежак положај. Они су незадовољни са одлуком Факултетеке управе да се стриктно придржава уговора, јер су студенти са његовим одредбама били упознати онда када су потписивали уговор, а не када је расписан конкурс за стипендије. Многи, у моменту потписивања уговора, већ су имали заосталих испита, али пошто је уговор ступио на снагу одмах, а није прошло ни месец дана до прве ревизије, било је немогуће одговорити оба вези коју посавља чл. 5. Већина добрих студената су остали без стипендија, код неких од њих просек

оцена је 9,5, а такви људи су могли положити један или два испита да су раније били упознати са уговором.

Одбор Удружења студената упутио је писмо студентском претставнику у Универзитетском савету у коме га упознаје са целим проблемом. Између осталог, одбор предлаже да се у конкретној ситуацији отступи од уговора, али само за извесно време (до јуна месеца, евентуално до септембра) тиме уговор не би претрпео никакву корекцију, а многим добрим студентима то би добро дошло због тешког материјалног стања, тим пре што би они у одређеном року положили заостале испите.

тапати у садашњу Академију примењене уметности.

Неопходно за привреду

Данас, ова, нашој привреди неопходна, академија има осам одељења и тиме обухвата скоро све дисциплине примењене уметности.

Одељење за унутрашњу архитектуру спрема стручњаке за пројектовање свих елемената амбијента у коме човек живи и ради. Текстилно одељење се бави проблематиком ћилимарства, са посебним освртом на домаће традиције, проблематиком ткања свих врста тканина и штампана тканина. Одељење за костим проучава, историски, позоришни и модни костим. Студенти из сценографског одељења спремају се за пројектанте позоришних инсценација. Керамичко одељење спрема кадрове стручњака, стваралаца уметничких израђевина из разних врста печене, сликане и вајане земље за украс и практичну употребу. Декоративно сликарско одељење проучава све технике монументалног сликарства, одељење за декоративну пластику оспособљава младе људе који имају развијену осетљивост за форму, за будуће креаторе разних форми у камену, дрвету и металу. Студенти одељења за примењену графiku уче за креаторе свих врста графика: дрворез, бакрорез, бакропис, литографију, акватингу итд.

И овде ће дошао крај овом напису, кад би наш Наставак на страни 9

STUDENTI I ŠKOLSTVO U FRANCUSKOJ

Polovina studenata na fakultetima društvenih nauka

● DVE VRSTE ŠKOLA ZA VISOKO OBRAZOVANJE ● VERSKE USTANOVE JOŠ UVEK POD OKRILJEM DRŽAVE

Od svakih deset hiljada francuskih građana — trideset pet su studenti. Njih danas u Francuskoj ima oko 165 hiljada, što u odnosu na stanje u 1951/1952 školskoj godini pretstavlja povećanje od oko deset hiljada.

Javni sistem višeo obrazovanja koji spada u nadležnost ministra za narodnu prosvetu obuhvata šesnaest nacionalnih univerziteta. Alžirski univerzitet, francu-

i praktične škole i druge slične institucije. Tradicija francuskih univerziteta je duga i bogata. Pet ih je osnovano još sredinom XIII veka, dok je Pariski univerzitet, koji je sada najveći u zemlji i među najvećima u svetu, osnovan još početkom XI veka. Od ukupnog broja studenata na univerzitetima se nalazi oko 150 hiljada. Znači — prosečno manje od po 10.000 studenata na jednom univerzitetu.

»Grand Ecoles« (Velike škole) predstavljaju sistem višeg obrazovanja paralelan fakultetima, što postoji jedino u Francuskoj. Ove škole su različito specijalizovane, dok su jedne opšteobrazovnog karaktera druge političke treće su po stručnosti nastave skoro na nivou univerzitetske. Zbog toga diplomiranim studentima sa ovih škola nije teško da uz malo naknadnih napora dobiju diplome odgovarajućih tehničkih fakulteta.

U Parizu i još nekoliko gradova i privatne katoličke institucije u rangu univerziteta kao i privatni fakulteti teologije. Međutim, ove »privatne« institucije još uvek uživaju javnu materijalnu pomoć: obuhvaćene su javnim sistemom višeg obrazovanja koji kao što smo rekli uživa državnu pomoć.

Borba koju su socijalisti vodili za laicizaciju školstva u Francuskoj pre nego što su došli na vlast privremeno se utišala, ali se može pretpostaviti da razlog tome nije njihovo odustajanje od njihovih planova već rešavanje trenutno važnijih

pitanja kojima se posvetila Ci Moleova vlada.

Da bi se neko mogao upisati na univerzitet ili veliku školu — mora imati položenu maturu. Maturi prethodi sedmogodišnje srednje i šestogodišnje osnovno školovanje. No kada postoje opravdavajući razlozi — na nekim fakultetima i školama broj novih studenata se ograničava putem prijemnih ispita. Ta mera najčešće pogađa one koji se opredeljuju za studije prirodnih i tehničkih nauka.

Dok su početni i završni periodi školovanja praktični odnosno specijalizovani, dotle je srednjoškolski prvenstveno akademskog humanitarnog karaktera. Možda je takva priroda nastave u doba kada se formiraju sklonosti i karakter učesnika odlučujući za kasniji izbor zanimanja. To se može zaključiti iz podataka od 1954 godine po kojima se 81.670 studenata — što znači skoro polovina — nalazi na fakultetima društvenih nauka (od toga samo na prava dolazi — 40.000). Za prirodne nauke prema navedenim podacima iz 1954 godine opredelilo se 32.409, za medicinu 29.573 itd. Na svim velikim školama nalazi se oko 15.000 studenata.

Socijalni sastav francuskih studenata je veoma raznovrstan, ali se ne može savremeno reći i zadovoljavajući. Jedna statistička tabela radena prema podacima iz juna 1953 godine (koja istina pokazuje socijalni sastav studenata ali ne i ekonomsko stanje pojedinih grupa — i u tome je njen nedostatak) ukazuje na izvanredno nizak procenat studenata poreklom iz porodica industrijskih radnika (2,5%) i poljoprivrednika (5,3%). Nasuprot tome stoji 41% studenata poreklom iz službeničkih porodica. Ostale profesije pokazuju uglavnom ujednačen nivo (trgovci, zanatlije — 12% slobodne profesije 14,6% itd.).

STRUČNA PRAKSA NAŠIH STUDENATA U INOSTRANSTVU

UVODENJE OBAVEZNIH PRIPREMA

doprinelo poboljšanju kvaliteta stručne prakse ekonomista

—kažu u Jugoslovenskom odboru AIESEC-a—

U težnji da poveća korisnost prakse naših studenata u inostranstvu, Jugoslovenski odbor AIESEC-a u poslednje dve godine znatno je promenio postupak i uslove za odašiljanje naših studenata na praksu u inostranstvo.

Do pre dve godine u Jugoslovenskom odboru AIESEC-a uglavnom su napori ulagani da što veći broj studenata ode na praksu van naše zemlje.

To je uslovljeno poštrenje kriterijuma prilikom konkursa za odašiljanje studenata na praksu u inostranstvo. Odbor je kao glavne uslove postavio znanje jezika, sposobnost studenata i njegovo poznavanje materijala i prethodne pripreme. Tako je određeno da kandidat mora da pozna jezik u onoj meri u kojoj mu je za praksu potrebno još u novembru mesecu i ispit iz jezika polaže već tad, a ne kao što je ranije

bilo uobičajeno tek u januaru ili februaru. Samim tim broj kandidata se u mnogome smanjio. Iako težiste nije na tome da studentove sposobnosti budu na izrazito velikoj visini, ipak prvenstvo imaju odlični studenti. Što se tiče prethodnih priprema, one se odvijaju u dva dela: praktičnom i teorijskom. U prvom, praktičnom delu student-praktikant mora da provede određeno vreme na radu u preduzeću sličnom onome u kome će raditi kao praktikant. U drugom delu, student je dužan da jedno vreme provede na kafedri one nauke koju će u inostranstvu usavršavati.

Odbor se trudi da praktikante šalje samo u ona preduzeća, ustanove i fabrike gde će njihovo usavršavanje moći da se nesmetano odvija i gde postoje svi uslovi da oni steknu potrebna znanja. Ne dešava se više, mada je takvih slučajeva bilo ranije, da praktikant radi na mestu nekog službenika koji je na

godišnjem odmoru, ili čak da radi kao običan fizički radnik u fabrici.

U nizu ovih činjenica leži uzrok što je Jugoslovenski odbor sveo broj studenata koje šalje svake godine u inostranstvo na šezdeset,

M. Ignjačević

Mali potsetnik

Šta je IFMSA

Međunarodna federacija Udruženja studenata medicine za razmenu studenata medicinskih nauka IFMSA osnovana je 1951 godine u Kopenhagenu. U njoj su učlanjene sve evropske zemlje sem istočnoevropskih Jugoslavija joj je pristupila 1953 godine.

Prema statutu, ova organizacija je čisto stručnog karaktera i zadatak joj je da organizuje razmenu studenata medicine radi obavljanja stručne prakse u stranim zdravstvenim ustanovama, da organizuje međunarodne seminare, kliničke konferencije i manifestacije sličnog karaktera.

Radom IFMSA u nacionalnim okvirima rukovodi Jugoslovenski komitet IFMSA. Pri Jugoslovenskom komitetu postoji beogradska sekcija studenata stomatologije.

Razmena se vrši na bazi reciprociteta i praktično se vrši preko cele godine a najviše za vreme letnjeg raspusta.

Jugoslovenski komitet IFMSA nalazi se u Zagrebu. Raspodela mesta vrši se na sastancima Jugoslovenskog komiteta na kome učestvuju predstavnici medicinskih fakulteta i stomatologije iz cele zemlje. Odabiranje studenata vrši se putem konkursa. Praksa traje u proseku dva meseca.

Obim razmene studenata iz godine u godinu sve je veći, a takođe se povećava i broj zemalja sa kojima se razmena vrši.

„Ravnoteža“

(»Stvorena je nova nemačka armija« — novine)

Mir: A sad se ne miči da ga ne uplašiš. (»Kunes Europe«)

Integracija i blokovska politika

»EVROPEIZACIJA« - iz ekonomskog aspekta

Navikli smo da u svakom grupisanju država gledamo napadačke i odbranbene blokove, skoro nehotice smatramo da su vojni razlozi jedini koji danas dovode do ma kakvog udruživanja država nekog područja. Međutim, od takvih razloga, koji su privremene prirode, treba razlikovati izvesne, pretežno ekonomske, razloge koji stalno deluju tako da države jednoga regiona gone na to da zajednički obavljaju ili pojedine delatnosti ili većinu državnih funkcija.

Danas u svetu ima oko 25 regionalnih organizacija, shvaćenih u najširem smislu. Dobar njihov deo čine savezi pretežno vojnog karaktera. Za ostale se može reći da imaju i druge ciljeve, mada je naročito u vezi s njihovim postankom, teško predvideti i uticati tih privremenih razloga. Kako je prethodno da blokovska politika danas, u dobi pokušaja pronalazanja sporazuma kroz OUN, doživljava veliku krizu, zanimljivo je pogledati da li je integracija druge vrste ima svoju budućnost ili ne.

Evropa, naročito Zapadna Evropa, pruža u ovom pogledu zanimljivu sliku. Pre dlozi da se ovaj raspcepa-

ni kontinent politički ujedini, počinju još od češkog kralja Dorda Požebradskog, a ponovo ih iznose Sili, Emerik Krise, Kant i dr. Zvanično, u ime neke države, Aristid Brijan se prvi put zalaže 1930 godine za osnivanje evropske unije.

Treba uočiti da je za vreme ekspanzije i procvata kapitalističkih država zapadne Evrope svaki takav pokušaj bio unapred osuđen

na propast, pa je čak i inicijatoru donosio oznaku fan tasta i zanesenjaka. Evropa je u to vreme bila kontinent koji je dominirao, parazitski Kontinent koji nije stvarao bogatstvo, već crpao, koristio i preradivao bogatstva stvarana od ljudi drugih kontinenta. Svaka, pa i prostorno i brojno najbeznačajnija država zapadne Evrope bila je na neki način u prilici da živi od

»kolonijalnih« zemalja, ne oslanjajući se na proizvodnju unutar nje same. Kad je, posle Prvog, a naročito posle Drugog svetskog rata, Evropa prestala da bude komandna tabla celog sveta, mnoge zemlje, posle dugog vremena, bile prinuđene da opet same, iz sopstvenih sredstava stvaraju svoj nacionalni dohodak. Tek takvo nazadovanje učinilo je da se države Zapadne Evrope osele ugroženim, malim, ekonomskim ne uravnoteženim i da počnu da traže spas dopunjujući jedna drugu.

Prvo povezivanje počinje odmah posle rata i redovno ima u vidu opasnost od moguće nemačke agresije. Takvu notu ima i poznata Zapadnoevropska unija, stvarana savezom između Velike Britanije, Francuske i zemalja tzv. Beneluksa (Belgija, Holandija, i Luksemburg) od 17 marta 1948. Iako još i pored toga ima određenu ulogu u hladnom ratu, protiv Istoka, ova unija je, naročito u državama pomenute trojne grupe, postigla vidne uspehe.

Iste godine, održan je u Hagu jedan skup javnih radnika pod predsedništvom Vinstona Čerčila. Taj tzv. Evropski kongres zalagao se naročito za stvaranje evropske skupštine, evropskog suda za prava čoveka itd.

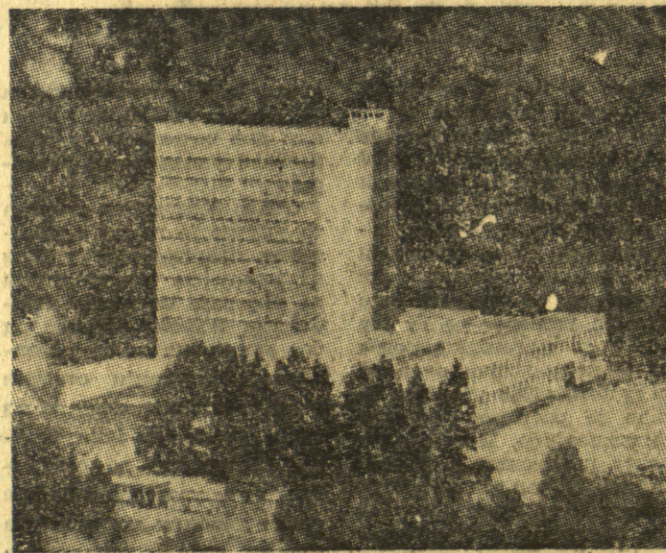
Ova zamisao ostvarena je 1949 godine potpisivanjem Statuta Evropskog saveta od strane deset država. Međutim, struktura ove organizacije je takva da ne pretstavlja, kao ni prva ustalom, nikakvu naddržavnu vlast. Ona ostaje labavi savez koji ne može doneti nijednu odluku ako se jedna od članica usprotivi.

Zbog ovoga je značajno pomenuti Evropsku zajednicu za uglji i čelik čiji je zadatak kontrola proizvodnje pomenutih sirovina u zemljama članica. (To je naročito važno u odnosu na Nemačku i Francusku) stvaranjem jedinstvenog tržišta, omogućavanjem ekonomske ekspanzije i poboljšanjem životnog standarda. Njen glavni organ, Visoka vlast, ima u oblasti koja je obuhvaćena nadležnošću zajednice vrhovnu moć odlučivanja. Vlast je sastavljena od lica koja ne pretstavljaju vlade i donosi odluke većinom. Ona je jedino odgovorna Skupštini zajednice koja joj može samo izglasati nepoverenje.

Postojanje ove organizacije izgleda mnogim na Zapadu kao dobar znak. Stvorena je, najzad, neko internacionalno telo koje, bar u jednoj oblasti, ima potpun autoritet. Zato se i predlaže osnivanje sličnih organizacija za druge privredne oblasti. Odnosi gde je potrebna međunarodna saradnja i pomoć, bili bi tako regulisani, a države bi ostajale suverene u najosetljivijim oblastima, u oblastima gde se dira nacionalna osećanja članova.

Jer, ispostavilo se da se sa takvim emocijama mora ozbiljno računati. Najbolji primer za to jeste referendum u Saru. Nacrt Statuta o kome se glasalo, nije uopšte odlučivo hoće li se Saru dati Nemačkoj ili Francuskoj, već je ovu oblast predviđao kao nezavisnu teritoriju u okviru Zapadnoevropske unije, i to privremeno, do zaključenja mirovnog ugovora s Nemačkom. Predviđalo se da bi jedan evropski komesar (koji ne bi smeo da bude ni Nemački, ni Francuz, ni Sarlandanin) pretstavljao interese Saru u oblasti odbrane i spoljnih poslova. On bi polagao račune Savetu ministara spoljnih poslova Zapadnoevropske zajednice. Međutim, ovaj pokušaj »evropeizacije« Saru, pokušaj stvaranjem jedne zemlje gde bi međunarodna organizacija imala suverenu vlast, pokušaj pretvaranja Sarlandana u prve »građane Evrope«, doživio je neuspeh, jer se ustanovljava da je još uvek teško ekonomskim i političkim argumentima ubediti ljude da se liše svoje nacionalnosti. Iako smo svesni da su u kapamnji oko Sarskog statuta igrali ulogu mnogi činioci koje je ovde teško ispitati, ipak je manjeviše jasno da su stanovnici Saru više voleli da ostanu Nemački, nego da prihvate preimućstva nezavisnosti u okviru jedne evropske regionalne organizacije.

V. D.

Francuzi nisu žalili sredstva kad god su računali da će njihovo ulaganje doprineti bar osamostaljenju Saru od Nemačke. Pri tome su naročito pažnju poklanjali uticaju na mlade generacije, što pokazuju i supermoderni građevine, koje je za potrebe Univerziteta u Sarbrikenju podigla francuska vlada.

Na slici: Univerzitetska biblioteka Sarbrikeneskog univerziteta.

Ko pravi razdor

Medicinski fakultet otkazao »gostoprinstvo« Stomatološkom i Farmaceutskom

Još pre dve godine postojala je Velika medicinska škola, koju su sačinjavala tri srodna fakulteta: Medicinski, Stomatološki i Farmaceutski. Međutim, škola je ukinuta i fakulteti su prešli na potpuno samostalan opstanak. I kao što se u Zakonu o univerzitetima kaže, srodni fakulteti treba da saraduju u svim vidovima, a pogotovu ako su upućeni jedni na druge, tj. ako imaju iste nastavnike, vežbaonice, ili pak imaju zajedničke institute i klinike. Tako je bilo sve do skoro i na ova tri fakulteta. Medicinski ima sve profesore, vežbaonice, amfiteatre i institute, a ostale vežbe izvodi na klinikama bolnice. Stomatološki fakultet koristi neke profesore Medicinskog fakulteta, kao i slušaonice i institute, a i vežbe izvodi na istim klinikama. Farmaceutski fakultet ima svoje laboratorije, a vežbe izvodi na Medicinskom i Veterinarskom fakultetu. Pored toga koristi neke slušaonice Medicinskog fakulteta, a i nekoliko profesora medicine predaju i na farmaciji.

Sve je to bilo na mestu i ovi relativno mladi fakulteti su obezbedili svojim studentima, uz pomoć Medicinskog fakulteta, kvalitetnu nastavu i dobre uslove rada. Ali, pre kratkog vremena ova harmonija je prestala...

Medicinskog fakulteta da to reši. Ali je ipak čudno zbog čega je do svega ovoga došlo kad se zna da je Medicinski fakultet za sva korišćenja instituta i sličnog dobijao novčanu naknadu. A

kada bi se postupilo ovako, Stomatološki fakultet bi morao da osniva 11 instituta samo za svoje studente i da im traži klinike za vežbanja možda u Zemunu, jer u pitanju je nekih 12 kliničnih predmeta. Uz to koliko bi za sve trebalo prostorija, vremena i materijalnih izdataka.

Obadva akta su motivisana brojnošću studenata medicine, a zna se da u idućoj školskoj godini zbog prijemnih ispita neće biti upisan veći broj studenata nego dosada, a uglavnom su najbrojnije generacije već prošle prvu i drugu godinu, u kojima se uglavnom i svodi zajednički rad i korišćenje

slušaonica i vežbaonica ovih fakulteta.

Možda će ovo ostati samo nezvanični razgovori i mišljenja pojedinaca, ukoliko fakultetske uprave Stomatološkog, Medicinskog i Farmaceutskog fakulteta reše međusobno i blagovremeno ova pitanja. A nema razloga da ih ne reše. M.

Вида Томшич, члан ЦК СКЈ

О студентским браковима

- ОСНОВНО ЈЕ ДА ПОСТОЈИ ОСНОВА ТРАЈНОГ БРАЧНОГ ЖИВОТА
- СТУДЕНТСКИ БРАК СПАДА У ПРОБЛЕМ РАНИХ БРАКОВА УОПШТЕ

После предавања другарице Виде Томшич за актив комуниста Београдског универзитета, које смо објавили у прошлом броју, постављено је више питања на које је другарица Томшич давала одговоре. Објављујемо одговор другарице Томшич на питање: „Шта мислите о студентским браковима?“

На одговорност и могућност да се одговори свим дужностима треба да мисле и студенти када ступају у брак, нарочито ради тога што су они оптерећени интензивним радом у вези са студијама. На саветовању у Загребу имали смо читав реферат о студентским браковима на основу података са Београдског универзитета. Реферат на том саветовању поднео је један лекар, који је доказивао да је студентски брак велико оптерећење са физичке стране и оштећење здравља. Ја не знам да ли треба сада некемо уливати страх само у погледу здравља у вези са студентским браковима. Мислим, да ту има и различитих појава, јер један део студената и на нашем Универзитету, као и на осталим универзитетима у нашој земљи, није оне старости које су обично студенти који нису прошли период револуције. Ми имамо сада можда већи број сту-

дентских бракова него што ћемо имати касније због тога, што су велики број студената и студеткиња дошли на Универзитет као брачни другови, као очеви и мајке, а који свакако треба да остану у браку и да свршавају и студије поред тога.

Иначе, мислим, да студентски брак спада у проблем раних бракова уопште. Сами треба да знамо да ли смо сигурни, па макар да смо објективно и погрешили, али субјективно да смо сигурни да је наш однос са другом или другарицом основа једнога трајног брачног живота. Ја не мислим да ми можемо, свако од нас, па макар био и старији, да оствари у сваком случају брак до гроба. Могу се десити свакојаке ствари које нико не предвиђа, али када се ступа у брак, треба бити убеђен да је то истинска љубав која ће омогућити да брак буде трајан, да тај брак буде подлога породич-

це која ће имати децу. Ја мислим да код студентске омладине, која је интелектуално развијена, која, ако хоћете, више тражи од тих односа, да тако треба поставити питање, па ако је неко убеђен у најдубљој својој унутрашњости да је тако, онда ја не знам ко би смео да му каже да не треба да ступа у брак.

Свакако се ту поставља питање деце из тих бракова. Ја мислим да дете озбиљно поставља питање свршетка студија. Нарочито за другарице и питање је да ли је нужно да се у студентским годинама уз студије брачни другови оптерећују једном таквом дужношћу. Мислим, да је у томе главни проблем.

Primer bez presedana

На Државном институту за фискултуру десило се чудан и необичан случај.

Директор Института, docent Bora Jovanović svom asistentu Saveti Maletić u toku od godinu i po dana nije dozvoljavao da vrši svoju asistentску dužnost. Svako će se verovatno zapitati:

Kako to i zašto?

A plata?

Pa eto, pre godinu i po dana asistent S. Maletić iznela je javno neke kriččke primedbe na materiju predmeta (Istorija fizičke kulture) onakvu kakvu je predaje docent Jovanović. Posle toga bila je odstranjena. Platu je naravno primala.

I pored njenog insistiranja da dobije posao na svom radnom mestu, trebalo je da prođe toliko vremena. Konačno stvar je dospela na nastavnički savet (koji je, uzgred budi rečeno, morao ranije da razmotri to pitanje i ne dozvoli takav kabadahski odnos čoveka, pa makar to bio i direktor). Docent Jovanović je samo blago ukoren.

Još čudnije sve izgleda kada se takav postupak opravdava i brani nekakvom velikodušnošću prema asistentu S. Maletić.

Ako bi čovek sve ovo hteo da komentariše daleko bi ga odvelo, ali ne može a da ne konstataje da je to zaista primer bez presedana na našem Univerzitetu.

ОПШТЕ ОБРАЗОВАЊЕ У СТАТУТИМА СВИХ ФАКУЛТЕТА

Farmaceuti bez slušaonica, a stomatolozi bez vežbaonica

Pre izvesnog vremena Sekretarijat Farmaceutskog fakulteta je dobio akt od strane Medicinskog fakulteta u kome se kaže da će od iduće školske godine zabraniti korišćenje slušaonica Medicinskog fakulteta studentima farmacije. Ovo pitanje opravdano je zabrinulo farmaceute, jer bi 900 studenata ovoj zabranom prestalo sa te oriskom nastavom, pošto Farmaceutski fakultet nema nijednu svoju slušaonicu. Cuje se da su iz Medicinskog fakulteta »poverljivo« rekli da time čine uslugu Farmaceutskom fakultetu, pošto će im se posle toga zi dati fakultet.

Isti je slučaj i kod stomatologa. Stigao im je akt u kome se daje na znanje fakultetskoj upravi da se od iduće školske godine neće moći koristiti institutima Medicinskog fakulteta, kao ni klinikama. Ovo je došlo iznenada i bez neke osnove. Uprava Stomatološkog fakulteta je mirna i čeka zajedničku sednicu sa upravom

Katedre za opšte obrazovanje postoje, zasada, na Tehnici, Medicini i Višoj pedagoškoj školi. Njihov je cilj da u program studiranja, koji je na tim fakultetima zbog stručnosti prilično uzak, unese i elemente opšteg obrazovanja. Ta zamisao, koja se nejednako i često nemarno shvaća, ima veliki značaj za studente tih fakulteta.

Na ostalim fakultetima nema takvih katedri, pošto se smatra da su programi studiranja na tim fakultetima toliko široki da im nije potrebna ovakva dopuna. Ali, da li je tako? Teško bi se mogao dobiti potvrdan odgovor, teško i zato što je opšte obrazovanje u vezi i sa jednim isključivim pitanjem — ličnim interesovanjima. Najbolji primer može da bude Filozofski fakultet, koji se smatra, sa pravom naravno, najopštijim fakultetom. Čak i na njemu, ako se izuzmu lična interesovanja, zahtevi opšteg obrazovanja nisu baš mnogo ispunjeni. I tu postoji stručnost, pa čak i u okviru te stručnosti-struč-

nosti! Najbolja ilustracija može da bude grupa književnosti. Programom studija ne izučava se književnost između dva rata, dok se o savremenoj skoro ili uopšte ne govori. Taj deo naše književnosti ostaje tim budućim stručnjacima za književnost nepoznat. Savladavanje njegovo traži lična i posebna interesovanja a ne bi se moglo reći da ih svi studenti na književnosti imaju. To je samo književnost, a druge umetnosti — muzika, slikarstvo, arhitektura, pozorište... pa tehnika, medicina. Tu je još gore. Nema nikakvih obaveznih poznavanja, sve je — sa još većom neodređenošću — prepušteno ličnoj inicijativi. Izlazi da i studenti Filozofskog fakulteta ostaju nedovoljno opšte obrazovani, kao i studenti svih fakulteta, svih — bez obzira, jer situacija je sa manjom ili većom specifičnošću svuda ista.

Zato, sada kad se radi na fakultetskim statutima, možda bi bilo od koristi ako bi se prišlo formiranju katedri za opšte obrazovanje

SA PREDAVANJA NA KATEDRI ZA OPŠTE OBRAZOVANJE

i na ostalim fakultetima. Program bi bio, jasno je, specifičan za svaki fakultet i mnogo bi doprineo da opšte obrazovanje postane svojina svih studenata...

Ovo je, naravno, samo jedan predlog. Ali, moguće je da katedre za opšte obrazovanje ne odgovaraju svim

fakultetima. Na njima je da razmisle. Osnovno je — da se prilikom diskusija o fakultetskim statutima povede računa o opštem obrazovanju studenata i da se neka rešenja fiksiraju statutima.

M. Jevtić

★ ★ ★ КРОЗ СТУДЕНТСКИ БЕОГРАД ★ ★ ★

СМОТРА РАДНИХ БРИГАДА

Прослава десетогодишњице радних акција и омладинских бригада завршена је свечаном смотрам омладинских бригада на новом спортском стадиону Карабурма. Преко десет хиљада омладинаца и студената окупило се као некада на акцијама да и на овај начин увелича прославу десетогодишњице и покаже спремност да пође на нове акције.

На слици: Бригада на пролазу кроз град.

ИЗЛОЖБА НАГРАЂЕНИХ РАДОВА АМЕРИЧКЕ АРХИТЕКТУРЕ

У друштвеном Клубу Техничког факултета отворена је изложба награђених радова Америчке архитектуре. Изложбу организује Савез студената а има за циљ да покаже достигнућа Америчке архитектуре. Изложба је отворена до 20 априла и треба је видети јер претставља ремек дело у овој области. На слици: детаљ са изложбе.

ЈУБИЛЕЈ ЕТНОЛОГА

У оквиру прославе Педесетогодишњице оснивања катедре за Етнологију отворена је изложба на Филозофском факултету. То је у ствари семинарски рад Љубе Релића студента IV године ове групе са којом нам покузује развој ове катедре од њених првих дана до данас.

На слици: Студенти разгледају изложбу.

Raskriške u meni

Ti ne smiš da kažesh kako je bilo
 Taču više neda vremena i jabuka
 Ne čuje se toпло пуцање сокова
 Ни крако о ти ми тамновање дна
 Тамо више не долазе усамљени духови
 Немој у мене да унесеш оне змије
 Остави их ненавикле у бујању
 Немој за мене да донесеш оне бодеже
 Остави их ветровима и телу
 Ја знам да тамо има и мене
 Крилатог мене и кришког до висова
 Ја знам где почиње то напукло
 Немој да оставиш посечену гору
 Било је родило гроздово и плаво
 За твоје таме за траве и спас
 За твоја лицања за умор и мук
 Било је заљубљено буктање
 Сад нема мене а ти нестајеш
 Сад нема тебе а то, не умреш
 Вудимо ту и нека гори мрак.

Радослав ВОЈВОДИЋ

A B C
 „RAIČKOVIĆA LIRIKA
 VRLO JE BOGATA
 DUŠEVNIM STANJIMA“

Naslov za ovaj članak izveden je iz prikaza Zarka Đurovića na knjigu „Balada o predvečerju od Stevana Raičkovića, Štampar u Vjesniku u srijedu“, našem dake najdražem listu. Đurovićev prikaz je, makar i ne bio ispod nivoa kulturne rubrike popularnog „VUS“-a, značajno inaspravo esnaf kojem pripada i Đurović — beleskarskog. A pošto to nije usamljen prizor (piše ovog članka) pa i sam recenzent, beleskar, na mu je veoma stalo do autoriteta njegovog esnafa, za koji se tek treba izboriti, vreme je da se oni, koji bacaju raznu sliku „na oči naš rad — bar zabeležimo kao zedorasli radnici u tom „nevažnom“ poslu.

Primeri za ovako delanje ima za cео stubac. Pažljivo pregledajte „Mladu Kultururu“, prikaze časopisa i knjiga u drugim listovima i časopisima i videćete koliko je tu stilskih (reč je samo o stilu, docnije o drugom) egzibicija koje se na kraju stragolave u prazno. Evo, iz ovog primera koji nam je pod rukom: „U ovoj knjizi predano posmatranje sreće našlo je svoje mesto i vrlo originalne misaone karakteristike“.

„NIKO ŽIV NA SVIJETU NE PIŠE TAKVE STIHOVE“

Jedna druga beda našeg beleskarskog posla je prodavanje. Prodajemo se urednicima časopisa i urednicima kulturnih rubrika. A sve zbog nekolicke stotina dinara i zbog budućeg proboja na mesta značajna od beleskarskog. Zabeležimo da je dosada izneto dosta primera podilaženja, hvalopevanja i drugih sličnih radova, tako da bi se i svega toga mogla napraviti psihološka studija od beleskara. Ali za potpuniju sliku neophodna je i druga strana: kad beleskar dobije revolversku ulogu, kad je samo automatska puška iz koje neko puca na nekog drugog. Evo opet primera iz „Vjesnika u srijedu“:

„Floru“ Oskara Daviča prikazuje je Nikola Milečević. Onaj ko poznaje stanje naše književne kolifike danas, znao je da će Davičova knjiga u „VUS“-u proći teško ili nikako. I taj posao da se „Flora“ defloriše, poveren je ovom mladom pesniku. Međutim, ovdje je važno istaći sa koliko površnošću i neodgovornosti pišemo prikaze koji će biti (jer su porudžbinski) sigurno i bogato plaćeni.

U konkretnom slučaju: Milečević je, posle nekih „priznanja“ o mitu modernizma i kultu Daviča, i posle tvrdnje da je propratio svu modernu poeziju sveta, i ponekad se oduševio njom, zapisao smešnu frazu: „Ako podođemo putem smirene analize, nađemo se na bespuću, ako ih (stihove) nastojimo primiti neposredno (da ne kažem podsvjesno), ostajemo potpuno hladni“.

Smešno je i stupidno, jer se radi o silovitim i u ovim Davičevim stihovima pred čijim je „iskrama“ (metaforama) i beleskar ovog članka ostao često zamisljen, ali mnogo češće oduševljen i celim pesmama i iskrama.

Mora se ipak učiniti jedan kompliment beleskara Milečeviću: on je u tom svojem pamfletu (kome nedostaje duhovitost da bi bio istinski pamflet) napravio hvalovredno priznanje: „Ne-kada je i „Hana“ pisana sličnim metodom... i bila čudna, hirivita, nejasna, ali nam je bila draga i bliska i znala smo je napamet“. Dopunjeno jedinim podatkom to izgleda ovako: „Hana“ je štampana deset godina po rođenju. I zato što se „Flora“ štampa u vreme kad je nastala, Milečeviću je i moglo da ne ispadne frapantno priznanje.

A da i ovo beleskarenje ne bi ispalilo dodvoranje Oskaru Daviču, pokazao je, nadamo se, oni koji bolje osećaju poeziju i savesnije rade svoj posao (koji su prošli stadijum beleskarenja). Sem ako se i tu ne umešata konzuktura koja nazalost danas više nikoga ne zapanjuje.

UMETNOST NADGROBNIH SPOMENIKA

U ZBIRCI ETNOGRAFSKOG MUZEJA

NEKROPOLA ŠATORNJA

Andrej ANDREJEVIĆ

Tradicionalnu nit sahranjivanja pod rustično izvedenim spomenicima, sličnim onim iz kulturnog nasleđa srednjovekovnih bosansko-hercegovačkih stećaka, nastavljaju spomenici srpskih nekropola. Njihova egzistencija i tek nedavno priznati kvaliteti, formiraju celinu sa sličnim spomenicima ovog dela Balkana.

Najveći broj ovih ekspozitivnih izveden je u nejednako (obično grubo) obrađenom kamenu i znatno preciznijem oblikovanom drvetu. Svi oni, kako kamenog tako i drvenog materijala, tipološko-hronološki bi se mogli podeliti u četiri karakteristične grupacije. U prvu bi spadali najstariji spomenici iz okoline Krupnja. To su, sa jednim izuzetkom, tekstom neoznačeni stećci. Od osnovnih ukrasnih motiva, na njima se javlja spiralni zavoj i rozeta. Najdublji pak utisak ostavlja drugi odeljak. Njega sačinjava šest mermernih spomenika studeničkih nekropola. Njihova snažna ekspresija u pravu i leži u rustičnoj obradi. Treću celinu čine stele iz okoline Beograda i Prizrepa. One pripadaju periodu Prvog srpskog ustanka i nose brojnije natpise i ornamente. Na njima se primećuju već i prva preciznija datiranja koja se ranije nisu srećala. Četvrta grupa je najbogatija spomenicima. Ona obuhvata oko 80 ukrasnih komada zapadne i istočne Srbije XIX veka. Kod njih je plastičnost naročito naglašena, ali se od prvobitne snage nije više ništa održalo.

Pored poznatih srednjovekovnih oblika — ploče, sarkofaga i mišana — u kamenom materijalu se javljaju i forme obeliska, stela i krstova. Pri njihovom oblikovanju, klesari su naročito forsirali grubo dleto i načajno. Sterija je, kako ga je nazvao Skerlić, prvi moderni srpski literat, a i, po rečima Jovana Popovića, „velika istoriska pojava za svoje skrućeno doba“.

Rođen je pre 150 godina u Vršcu. Otac mu je bio bogat trgovac, Grk, a majka, Srpkinja, pismena i obrazovana žena, iz ugledne je srpske porodice — kei jednog slikara. Otac vaspitan u trgovačkom duhu i škrtac ne samo po navici, već nasledno, hteo je da i sina tako vaspita. Zahtevao je od njega da nauči dobro grčki jezik, jer je mislio da će tako uspeti da održi u sinu nacionalnu pripadnost, a samim tim i trgovački duh, pošto mu je bila namera da on bude njegov naslednik i u trgovačkim poslovima. Majka mu je bila sušta suprotnost, vrlo obrazovana želela je naprotiv svome mužu, da u sinu razvije samo plemenita osećanja, Probuđila je u njemu ljubav za lepim i učinila mu je knjigu tako bliskom, da on bez nje nije mogao živeti.

Ime Jovana Sterije Popovića vezano je za početak srpske drame i srpskog pozorišta. Njegovo delo, gledano 100 godina posle njegove smrti, nema samo istorisku vrednost, već je i stvarno vredno i još uvek vrlo značajno. Sterija je, kako ga je nazvao Skerlić, prvi moderni srpski literat, a i, po rečima Jovana Popovića, „velika istoriska pojava za svoje skrućeno doba“.

Ta roditeljska neslaganja, to suprotno shvatanje života, mnogo se odrazilo u životnim pogledima mladog Sterije, koji je, najpre instinktivno, znao da mu nije budućnost da bude trgovac. Njegova maštarska duša nije mogla da primi niskost cenkanja, zakidanja na meri i zlenalaženja kao svoje, kao potrebno i kao jedino značajno. Čitajući knjige, u početku zajedno sa majkom, a zatim i sam — u školi, uvideo je da novac nije sve u svetu i da, ako se on i shvati tako, život mnogo gubi od svoje lepote i svojih skrivenih dubina, koje traže ponekad i velike žrtve da bi se shvatile i osetile. Jedini putokaz

150 godina od rođenja i 100 godina od smrti Jovana Sterije Popovića

Tragedija pisca komedija

Ime Jovana Sterije Popovića vezano je za početak srpske drame i srpskog pozorišta. Njegovo delo, gledano 100 godina posle njegove smrti, nema samo istorisku vrednost, već je i stvarno vredno i još uvek vrlo značajno. Sterija je, kako ga je nazvao Skerlić, prvi moderni srpski literat, a i, po rečima Jovana Popovića, „velika istoriska pojava za svoje skrućeno doba“.

Rođen je pre 150 godina u Vršcu. Otac mu je bio bogat trgovac, Grk, a majka, Srpkinja, pismena i obrazovana žena, iz ugledne je srpske porodice — kei jednog slikara. Otac vaspitan u trgovačkom duhu i škrtac ne samo po navici, već nasledno, hteo je da i sina tako vaspita. Zahtevao je od njega da nauči dobro grčki jezik, jer je mislio da će tako uspeti da održi u sinu nacionalnu pripadnost, a samim tim i trgovački duh, pošto mu je bila namera da on bude njegov naslednik i u trgovačkim poslovima. Majka mu je bila sušta suprotnost, vrlo obrazovana želela je naprotiv svome mužu, da u sinu razvije samo plemenita osećanja, Probuđila je u njemu ljubav za lepim i učinila mu je knjigu tako bliskom, da on bez nje nije mogao živeti.

KULTURA i UMETNOST

Još jedan pokušaj osude „modernizma“

(IVAN LERIK: »O TRANSPONOVANJU«, SAVREMENIK 3, 1956)

Ovaj napis nema za cilj da se bavi problemima koje Lerik pokreće, već samo da ukaže na neke negativne osobnosti njegovog polemickog stava. U tom smislu pada pre svega u oči oštrina i frontalnost, kojom Lerik napada „modernizam“ kao i beskompromisnost, često isključivost njegovih stavova. Lerik je, pre svega, identifikovao svoja shvatanja sa marksističkim, u čemu je našao moralno opravdanje svojoj bespoštoidnoj kritici. Zatim je uložio ozbiljan napor pokušavajući da pokaže suprotnost između marksističkih shvatanja literature i apologije „modernizma“. Pri tome se on poslužio jednim starim književno-istorijskim metodom. Postavio je s jedne strane marksističke aksiome, a s druge strane modernu poeziju i, kako mu se učinilo da se oni razilaze, odnosno da „modernizam“ ne zadovoljava principe komunikativnosti, ljudskosti i društvenosti, on ga jednostavno proglašava za neumetnost. Sve je to Lerik uradio vrlo spretno, tako da na prvi pogled izgleda da njegov napor nije bio uzaludan. Marksistička shvatanja, onako kakki ih je Lerik upotrebio, faktički su u suprotnosti sa apologijom „modernizma“, koju je Lerik istoricistao za potrebe svog sistema. Ali sa malo strpljivosti mogu se u tom, nazagled stabilnom sistemu, naći slabosti koje ga čine neodrživim. Ono što je Lerik suprostavio marksizmu, nije moderna poezija u suštini, nego „modernizam“ onako kako ga je shvatio Lerik, određeni: marksizmu su suprotstavljene slabosti „modernizma“. Ako tome dodamo još i predbudenje s kojim je Lerik pristupio polemici, neće nas mnogo iznenaditi osuda koju je Lerik na kraju svoje rasprave izveo.

Do sasvim suprotnih zaključaka došao bi kritičar bez predbudenja, uzimajući za primer iste pesme čijom poezijom se dokumentovao i Lerik, ali imajući pritom u vidu pre svega poeziju koja dotične autore čini velikim pesnicima. U jednom takvom izboru poezije Darića i Pope, našli bi se i principi komunikativnosti i ljudskosti u potpunosti realizovani, usled čega bi se Lerikova osuda morala zamieniti priznanjem.

Kako su očito navijački, komparacije realizam — modernizam kojima Lerik želi da pretstavi nemodernizma, nekada pokaže ovaj primer. Kao primedela klasičnog realizma koje zadovoljava sve principe velike književnosti, navodi on „Smrt Ivana Ilića“ (Tolstoj), a kao protivitežu stavlja mu jedan Odberov eksces u ovom stilu:

„Pa fi far fa fi fari,
 fa fi far ifes
 fa fi far fafifari

Socijalno i „socijalno“

Kad govori o socijalnom, Lerik zaboravlja na promenljivost i razvojnost tog pojma, na njegovu evoluciju. Socijalni su svakako i ovi oporo trezvenistihi hovi gladnog srpskog pesnika

„Nemam duvana,
 novca nemam,
 nemam sira,
 nemam slanina.

Kao i Santicévi:

O, klasje moje ispod golih brda,
 O,
 pa najjad i Popini:
 Ne dam
 ovo sunce u očima
 ne dam ovo hleba na dlanu.

Ne radi se o ideološkom oredeljanju u principu

Lerik tretira modernizam kao opasnost za socijalističko društvo, tako kao da se radi o principijelnom oredeljanju pro et Contra. Ne radi se o tome. Radi se o transponovanju životnog, dakle, i ideološkog i umetnog. Ipak je u većini slučajeva apsurdno smatrati, bar kad se radi o pesnicima već na izvestan način formiranim, da oni svaku zbirku pesama pišu sa suprotnih ideoloških stanovišta. Takvom logikom došli bi smo do toga da Popine „Igre“ pružaju jednu ideološku poziciju, a „Šutjeska“ drugu.

Kao ni prethodnici, ni Lerik nije propustio da sa stanovišta

idejnosti napadne modernizam zbog besperspektivnosti. Tako sam i ja prinuden da još jedanput navedem onu notornu istinu, da promeniti društveni poredak, ne znači promeniti čoveka. Pored ostataka starog, koje je determinisale negativne tendencije našeg društvenog razvika, ima i u našem pozitivno orijentisanom čoveku mnogo starorok, neizvijenog, ostalo je i u njemu mnogo nespunjenih instimnih želja. Sve to, i pored sve veličanstvenosti njegove pobede, senta našeg savremenika jednom toplom ljudskom setom. Treba najzad shvatiti i to da naša stvarnost nije samo ovih 256.000 km², nego i sva ova silovita pomeranja i prevazilaženja oko nas. Naš prosečan čovek preživljava danas, ako se tako može reći, radosti, tuge i strah čitave planete.

Granice...

Centralni deo svoje rasprave, posvećuje Lerik problemu transponovanja, gde opet zbog predbudenja pogrešno usmerava svoju kritiku. Čažno je da modernisti pesnici imaju poseban pomerenji način transponovanja, ali nije tačno da je to jedino put u socijalizam. To je isto tako i put ljudske imaginacije, koga joj je preokao još pseudo-Longin, sa zemlje u kosmos. Dalje Lerik osuđuje moderniste zbog pretransponovanosti njihove strofe, usled čega, smatra on, njihova poezija postaje nejasna i zagonetna. Da bi to sprečio, Lerik pokušava da odredi gornju granicu — dokle se sme ići u pomeranju stvarnosti radi njegov potpunijeg transponovanja u umetnosti. Ovo je svakako samo iluzorno htenje, jer, ako je, umetnost svojim iskustvom određila granicu — umetnost nije fotografisanje života — nije nužno, niti je moglo iz naše perspektive odrediti joj gornju granicu. Sem toga, donja granica nije nižu preduslov za postojanje realne gornje granice. Tu gornju granicu određuje za sebe, u procesu stvaranja, svaka celovita subjektivna snaga umetnika za sebe.

Posle te suviše diskusije o transponovanju u potencijalima, Lerik izvodi još jedan notorni aksiom, koji govori o prelasku kvantiteta u kvalitet i ne znam zašto zaključuje da će taj novi kvalitet biti neumetnost. Po čemu novi (drugi) kvalitet mora biti degradacija starog (prvog)? Ne pruža li ova teza o prelasku u novi kvalitet, upravo suprotan zaključak, da se radi o daljoj evoluciji umetnosti?

Najveći, dakle, nedostatak Lerikovog polemike je u tome što on nije kritikovao slabosti moderne poezije, nego nju kao pravac i metod mišljenja i stvaranja, a pri tom se dokumentovao slabostima te poezije, često poezijom koja više ne predstavlja ono što Lerik kritikuje.

Muharem Perić

KULTURA i UMETNOST

GITARA I ZELENE RUKAVICE

MALI UNUTRAŠNJI MONOLOG

Zamršena arabeska, problem-delo, držala je našu inteligenciju još u gimnaziji. Problemi kao da su postojali da ih mi s mukom rešavamo. U toj razmeni misli palo je tušta i tma šupljih fraza. Naprimjer: ustane Neznamov (ime je dobio posle prestave Ostrovske drame »Bez krivice krivice«).

U njegovoj kritici sa obiljem stranih reči, jedino sa razumelo, i pored viceva za dobru probavu, neprijateljsko raspoloženje. Kraj je namešten i porozan: »U ovoj saprofitskoj sredini nema horizonta koji obećavaju. Nema ozonske svežine, jer nema pljuska — jednog Miroslava Krleža. To je poliglota poznavalac trica i kućina ovoga sveta. Teško ga je razumeti bez rečnika stranih reči, i da bi nas zasenio svojim pabirčenjem i jednostranim posmatranjem, uzviknuo bi samozadovoljno: »Nescimus horam neque carissime domine«. Mi smo sve beležili, prevodili, učili i uvek bili očajni, jer je Neznamov kao za inat pronalazio sve nove i nove reči u rečniku. Naš šarlatan, međutim, nije znao ni osnovne latinske deklinaci-

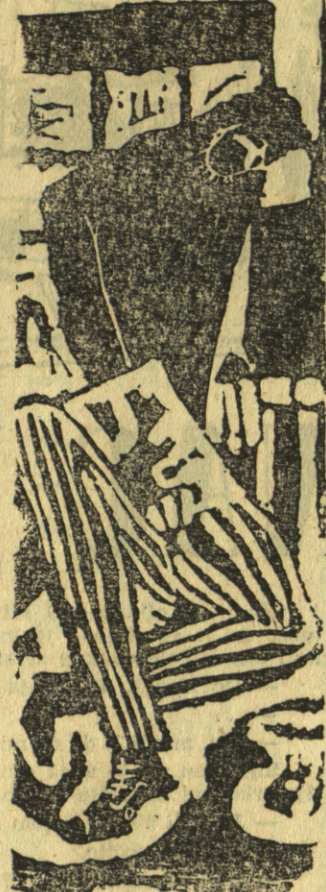
je, dok nam je indirektno sugerirao, da je baš on, lično, taj novi Miroslav Krleža.

Tako smo se mi počeli diviti jedino »teško razumljivom«, onom što zahteva mozganje. To je moralo da se odrazi i na nevestoj oeni poezije. Pesme Dučića, Santića i drugih »jednostavnih pesnika« postale su pesme isključivo za osnove. Njih su znali i vrapci. Cinično nam se da prelazimo se od razdaljine i ako smo se vrtili u krugu. Zaboravljali smo da su nam idile pružile toliko toplih večeri pored peći sa otsjajima vatre. Zaboravili smo na naglo prožimanje od srca srcu, na jednostavne, ali produhovljene strofe, koje nisu proizvedene teškom mukom i namerno preinačavanju u nerazumljivije. Neprikosnoveni idoli postali su moderni pesnici koji bi i brade dali za dobru metaforu i simbol, ponekad i nakaradno skrojene. U toj groznici za novim — fikcija, svi takvi pesnici, pa ma bili i pozeri, inspirisani tuđim delom, jednoglasno su pozdravljeni. Mladi laici uvek idu iz krajnosti u krajnost. Na tom podzolastom terenu,

nismo puštali na volju emociji, već je vladao neumoljivi zdrav razum. Trebalo je dugo vremena pa da zaključimo: tek razum koji podvrgava sve analizi, pod ruku sa emocijom, sposoban da ponekad sklopi oči, može doneti istina subjektivan, ali bar iskren sud. Jer pravu pesmu piše potreba praznjenja kroz umetnički rečeno, a ne suva želja.

Gitara je nesvesno zasvirala pod Lorkinim hipnotisanim prstima. »Gitara« je najjednostavnija pesma modernije poezije (pojam modernog dobio je mnogo širi obim, kao svet posmatran iz glavnog grada posle provincije). U ovoj pesmi smisao nije u početku važan. Dozvoljavamo sebi samo da slušamo, i zasviraju sve gitare Spanije, egzotičnih predela dalekih, i onih u nama, dosada neotkrivenih. U razgovoru je neko primetio da traži od poezije nekoliko časova razmišljanja, podavanja utisku i modelovanja doživljaja prema trenutnom raspoloženju. Rekao je da mu sve to pruža jedna moderna pesma, koju polako otkriva kao prašumu reči. Ali šta je jednostavnije od »počinje plač gitare«, a reč »plač« stokrako odjekuje u prostoru i »pucaju krune svitanja«. Reč se ne meri više posebno, asociacijama koje izaziva usamljena. Sklop ove čudesne jednostavnosti prevazilazi sebe. Slike se posle ove pesme skoro haotično prepliću. Ali osnovni ton prevlada kao tek rođeni mlečni put u nejasnosti maglina. Preovladao je bol u iskrenoj ispovesti gitare. Bol je pomešan sa rumenilom stida, jer smo mi navikli da se savladujemo, da zatimom suze iz bojazni od melodramike. Zaulareni smo konvencionalnim obzirima i, razumljivo je, jer kada bi svi u tramvaju bučno izražavali svoje nezadovoljstvo i radost, — prevrnuo bi se tramvaj. Međutim, sada se prepuštamo sithiji anarhične gitare, koja vodena pesnikovom rukom, seizmološki beleži iskonski čovekov bol zbog prolaznosti. Jer ovako plače voda i vetar na snegu, i nemoguće je učutkati proticanje. Dižemo ruke od tog zaludnog truda. Plačemo sa gitarom za stvarima dalekim. Ne vidimo samo pustinju sa retkim oazama, kamilama sklopljenih nozdruva, male crkinje kako žude za snegom, već i naša pustinja zaželi bele kamelije dogadaja. I dok plače Lorkina gitara, svi smo neobično dobri i bez ironije. Oporost žukve se gubi nad pticom koja je umrla na grani. I kada već ne bismo znali da je izraz »srce teško ranjeno«, pozajmljen iz grčkih spomenara, dokumentovan scem probodnim strelom, kazala bih da smo i mi gitara, nešto samovoljnija i prituljenija.

Alli može se nazvati srećom moja strast za »rešavanje problema« posle kojih dobijamo više rešenja. Da uvek svira muzika možda bi svi ljudi bili baletani. Umetnost je složene zvukove svakidašnje utkati u nit pesme, doživeti cerebralno, obradovati se posle otkrovenja. Savremeni čovek je mnogo složeniji. On je pesma koja ponekad ni samom njemu nije razumljiva. Preokupacije su raznolikije. Tu je podeljenost između dva ili više gledišta. Savremeni pesnik stvara svoju mitologiju, prefinjeniju od svih mitologija, on oživi prirodu atributima čoveka. Kod Vaska Pope zašušte zelene rukavice na granama drvoreda. U tome ima nečeg beskrajno utešnog: drveće nosi rukavice, drveće ima ruke — to drveće nas može pomilovati kada zaokupljeni svojom tugom prođemo pored njega. »Već nas pod pazuhom nosi putem koji ne ostavlja trag«. Još jedan prijatelj —

MILIĆ STANKOVIĆ:
»SLIKAR«

veće nosi nas pod svojim maljavim pazuhom, i niko nas se neće setiti kada već jednom prođemo. »Kiša pada na kolena«. Čudno! Kiša nema kolena.

Kad već grane mogu imati rukavice za neki tajni bal u parku, veće da ima pazuh za neku prisnu toplinu, može i kiša imati kolena i pasti na njih pred odbeglim prozorima, odbeglim okruglim očima svetlosti i ljubavi, i da moli da se vrate iako se čini da nisu ostavili trag. U tom utešnom životu stvari, učestvuju i dvorišta stešnena memljivim zgradama i zaludno vlažna. I ovde kao u Lorkinoj »Gitari« prevladuje tuga... jer mi bespovratno odlazimo i svi gledaju dugo za nama, kao za nekim ko odlazi u rat.

I kažemo: Sve je to laž kada se pričaju priče o »složenosti« i »jednostavnosti« i poeziji o »razumljivosti« i »nerazumljivosti«. Prava poezija je uvek dovoljno jednostavna, da bi je razumeli i doživeli. Prava poezija je ponekad hir gitare, ali uvek njena pesma, ili zelene rukavice drveća u parku ili u šumi, ali uvek proleće.

Mirjana VUKMIROVIĆ

U ZNAKU SINTEZE

IZLOŽBA SLIKA MIODRAGA B. PROTIĆA

Umetnost našeg vremena je u znaku uproščavanja i sižeze. Ne samo umetnost, nego i kritika — pokreti su usmereni na svodenje, pojednostavljenje, sintezu. Kad u umetnikovom delu gledamo njegovu ličnu jednačinu shvatanja vremena i stvarnosti, to nije samo figura, to je izraz shvatanja potrebe našeg vremena za jednom sintezom, kosmopolitskom i korenitom, potrebe za izmirenje čoveka sa ljudima, »izama« sa umetnošću, prošlosti sa budućnošću.

Iza znača — za Protićevo slikarstvo B. Mihajlović (poslednji broj NIN-a) stavlja liniju i boju + predmet Mihajlović je osetio problem.

Zaboravljajući sve one interesantne Protićeve tekstove (i tako se na ovom mestu odričući jedinstvene paralele — htenje i postignuto) polazimo od viđenog. Protićeve slike su jedinstveni susreti površina, plemenitih proporcija, mirnih, skoro

levi rakurs

Film kao film

UZ GOSTOVANJE ENGLESEKE KINOTEKE

KAPETAN SKOT

Na belini polarnog kruga na grobu Outsa, junaka ustini u engleskom stilu, njegovi zemljaci urezali su engleski kratak natpis: »Ovde negde leži jedan vrlo hrabar, čestit džentmen«.

Teško bi bilo verovati da se ovakav efekat može postići sa većom škrtošću na rečima. U filmu, ipak, ta scena izgleda ovako. Outsa sa bolesnom nogom izleće iz šatora i umire u oluji da bi olakšao kretanje svojim drugovima. Spiker ovo komentariše samo rečima: »Hrabar čovek«.

Lep primer pristojnosti prema istoriji u doba romansiranih flografija. Dokaz da je film danas stvar inteligencije, bar koliko i mašte.

JARE ZA DVE PARE

Rid je nesumnjivo genije filma, jedan od najvećih. Ali našao bih bar nekoliko njegovih filmova koji su ovakvom njegovom glasu doprineli više nego »Jare za dve pare«.

U »Jaretu« Rid sa ostrvskom surevnjivošću pokušava da iskoristi popularnost neorealizma i da na svome ekranu otvori prozor mali svakodnevi svet, na jednom višem intelektualnim nivou. Prozor u svačiji svet. Do tada u njegovim filmovima svet je bio samo njegov, ekskluzivan i morbidan. Svet, koliko to jedna popularna umetnost dozvoljava, maksimalno van sveta (u smislu svakodnevnog). U »Beguncu« je sagradio svoj grad u kome je režiser i filmski savršeno čisto izložio ideje. On njih je uglavnom i polazio. Od egzistencijalizma u »Beguncu«, Gri nove mistike u »Trećem čoveku« morbidne egzotike u »Izgnaniku« ostrva, tome i jeste njegova veličina, što je komplikovane filozofske ideje uspevao da transponuje na film, bez pomoći literature. Ceo njegov filmski postupak bio je prilagođen sistemu ideja koje je izlagao u njegovoj pesmističkoj filozofiji. Platno ovog engleskog slikara, nije u Rjepinovski pejzaž Donškoga ni impresionistička atmosfera Renoara, nego jedna ur-

bana i ekspresionistička grafika.

Ovakva slika i ovakav postupak u susretu sa jednostavnim ljudima i jednostavnim životom, naročito u koloru, nije donela ni novog Rida, a boga ni ni nov neorealizam.

»KRITICAR I FILM« BROJ 1

Analiza montaže koju je Džipson Harman dao u »Kritičaru« filmu je primer filmske kritike. Za razliku od filmske kritike, postoji i bioskopska kritika, mada ovaj termin nije uobičajen kod nas (prikazivač i kritičar u strancj terminologiji).

Jednostavno rečeno filmska kritika je ona koja film posmatra kao film, a bioskopska kao bioskop, mada je prvi deo rečenice ovde neprecizan, jer film kao estetski pojam danas uglavnom ne znači ništa. Zato bi bolje bilo reći da filmska kritika ocenjuje film kao kritičar, a bioskopska kao bioskopski posetilac.

Bioskopska kritika nije samo: »U nastupu strasti on ubija svoju voljenu ženu«, nego i: »Ovaj film u divnom koloru autentično nam dočarava ambijent daleke i nama nepoznate Indije; što znači da kritičar film ne gleda kao običan gledalac, nego kao inteligentan gledalac. Inteligencija nije dovoljna kvalifikacija za »filmskog« kritičara, on mora da poznaje elemente ove umetnosti.

Sasvim je normalno da veliki dnevnj nedeljni listovi imaju svoje prikazivače, tj. bioskopske kritičare, pošto je jedan veliki deo filmova sniman za to da predstavljaju bioskop. Ali nije normalno da ti isti kritičari ocenjuju ili bar ocenjuju na isti način i filmove koji treba da predstavljaju »film« (tehnički shvaćeno kao umetnost). Otuda bi se smatralo nedopuštenim u jednoj kulturnoj sredini koja jednodušno prihvata film kao umetnost da se vredni filmovi ocenjuju barometrima čak i u slučaju kada dobiju takvu ocenu kao što je »lepo«.

D. SIMIĆ

SCENA IZ RIDOVOG FILMA »JARE ZA DVE PARE«

MOMA MARKOVIĆ: KOMPOZICIJA

puta svrnuti«) Tome je svakako najviše doprinelo stalno razvijanje njegovih književnih mogućnosti i životnih saznanja, a i veće poznavanje vrednih dela evropskih književnosti.

U to doba Sterijinih ličnih preokreta i formiranja novih perspektiva, mlada Srbija se borila za prosvetu, jer je osećala koliko to znači za svaku zemlju. Nizu novih prosvetnih ustanova prednjačio je Licej u Kragujevcu, na čiju je katedru pravnih nauka pozvan 1840 godine Jovan Sterija Popović. Sterija prihvata poziv (on je i ranije želeo da dođe u Srbiju, jer u jednom pismu Vuku Karadžiću kaže kako bi rado došao da bude profesor kakve škole.) Otada za njega nastupa najživlji, najpuniji, najbučniji i najzadržajni period života. On je u Srbiji najpre profesor Liceja, a zatim načelnik ministarstva prosvete, pisac udžbenika, zakonodavac, reformator školskog sistema, inicijator osnivanja najviših prosvetnih u stanova — naučnih i književnih društava, organizator srpskog pozorišta, njegov dramaturg i pisac, pa i jedna vrsta režisera.

Njegov rad u Srbiji od velikog je značaja za mladu srpsku prosvetu, a posebno — za srpsko pozorište. On je odmah po dolasku u Beograd (1841 godine) osnovao diletantsko društvo i počeo davati prestave u magazii beogradske carine na Savi. »Sezona« je počela pre 115 godina izvođenjem njegove tragedije »Smrt Stefana Dečanskog«. Do jeseni iduće godine na sceni se primenilo više njegovih drama i sve su imale uspeha... Sterija piše u to vreme i svoje komedije koje su mu obezbedile trajno mesto u istoriji književnosti.

Sterija je naglo prekinuo boravak u Srbiji. 1848 godine podnosi ostavku koja mu je bila uvažena. Sterijin razlog je — zdravlje, mada se malo može u to poverovati, biće da je to rezultat neslaganja sa pojednim gazdama iz vlasti (Toma Vučić Perišić), a možda je i promena ministra prosvete uticala na to.

Otada Sterija se nalazi u Vršcu (sa malim otustvom zbog vrsačke bune), povlači se u sebe njegov pesimizam dolazi do potpunog izražaja, a konzervativizam upućuje na to, da je on bio duboko razočaran u svoju azbučnu istinu — život. Bilo je zato i ličnih razloga — oženio se nekom starijom ženom. koja mu je bila sve — samo ne bračni drug. Nije mu čak davala ni da čita, jer je smatrala da je »veća koja zbog toga gori, dragocenija«.

Taj Sterijin životni pesimizam, ta mrzovolja jednog konzervativca, raznoliko se tumači. Skerlić smatra da je to isključivo posledica razočarenja u braku i ranijoj karijeri, a biće po njemu da je to bio i odjek materijalne nesređenosti u koju je Sterija zapao u svojim poslednjim godinama. To je tačno, ali pitanje je nije li taj pesimizam i posledica gubljenja lične sigurnosti, kao i otustvo perspektive. Sterija nije mogao primiti providno — plitke optimističke tonove koji su onda bili, a nije mogao da shvati ni napredne snage, jer su po mnogo čemu one bile daleko od njega. Tako je ostao sam i pred samim sobom

Miloš Jevtić

AMERIKANAC U JUGOSLAVIJI

Kolumbo je otkrio Ameriku, ali Amerikance nije otkrio niko

Ovo mi je rekao jedan danski globtroter plavook suvonjav momak sa naočarima pristojne dioptrije na brodu između Dubrovnika i Splita. On je bio vodič grupe od trideset skandinavskih, a ja grupe od dvadeset američkih studenata. Razgovor je počeo tako što je on izjavio da bi pre vodio još pedeset Skandinavaca, nego mojih dvadeset Amerikanaca. Pošto je ovako oštro osudio američke mladiće, upitao je mene za mišljenje: »Kakvi su uopšte ti Amerikanci«. Ja sam dugo mudrovao i na kraju rekao da ne znam, našta je on smislio ono o Kolumbu, što je meni zvučalo suviše lepo, pa sam tada mislio, a još i danas mislim, da je on to negde pročitao.

Bilo kako bilo, tek ovo pitanje me je pratilo kao senka tih deset dana dok sam bio sa Amerikancima. »Kakvi su Amerikanci?« — sa osmehom koji sadrži odgovor ili bez njega, pitanje koje su mi postavljali predstavnici svih mogućih evropskih nacija s kojima sam dolazio u dodir.

Nikad me niko nije pitao kakvi su Englezi. Svi znaju kakvi su Englezi, mršavi, puše lulu. Francuzi i Italijani, crnomanjasti i omaleni sa rukama punim najlepših devojaka. Nemci — to su Svabe, a svi mi znamo ko su i kakvi su oni — plavokosi sa novčanikom i računaljkom u rukama.

Ali, Amerikanci — kakvi su oni? Nikad nisam znao da odgovorim. Uopšte ako hoćete da saznate nešto o nekoj naciji, vodič je poslednja adresa na koju treba da se obratite.

Dakle, ne bih mogao ovde da pomognem. Umesto toga ispričao nekoliko priča čija je lepa osobina da su istinite od početka do kraja, što je stvarno retko u ovakvim reportažama. Sto se tiče odgovora na pitanje kakvi su Amerikanci, iskreno sumnjam da ćete ga ovde naći.

Jer, vidite (dragi čitaoci) ni ja, kao ni vi uostalom, nisam Kolumbo.

Tipičan Amerikanac

Kada su američke devojke pitale koji je od četiri mladića u grupi najtipičniji Amerikanac, ja sam umoran od mnogih pitanja bezazleno rekao »Sejmur Masler«. Američke devojke su se međutim naljutile; zar ne znam da su Amerikanci mršavi.

Još isto to veče na večeri u »Maderi«, Sejmur ili kraće Saj, oštro je demantovao moje mišljenje. Pojeo je duplu porciju čevapčića i svi iz grupe su se zgražavali: »Baš je taj Saj pravi veseljak«.

Saj je bio krupan i crn, sa 25 godina, student II godine istorije sa Bronksa koji ne uživa naročito lep glas među sedam njujorških predgrađa. Dve godine je proveo u avijaciji u Japanu, leteo je nad Korejom i sva je prilika da je tamo i bombe bacao.

Kada smo to veče izašli iz »Maderi« svi su »Dog tajred« otišli da spavaju. Saj nije bio umoran. Interesovao se gde bi mogao da igra. Ja sam mu preporučio »Mažestik«.

— Samo bih hteo da popijem nešto hladno. Do sada još nisam našao nijedno hladno piće u Beogradu.

— A, rekao sam, ponosan na naš ugostiteljski internacionalizam, tamo ima raznih pića, pa čak i dosta američkih.

— Nikako američka. Dva meseca sam izvan Amerike i za to vreme hoću da se odmorim od nje. Dosta mi je i američkih pića i američkih cigareta i američkih devojaka.

Rečeno-činjeno. Narednih dana je pušio »Moravu«, koja je za američka shvatanja dobra cigareta i pio naša pića koja su za ista shvatanja očajna. Američke devojke je maksimalno moguće izbegavao. Od ostalih se razlikovao i po tome što nije voleo starine. Njega su više interesovali živi ljudi. A od ljudi žene.

U Beogradu je već prvog dana našao devojku koja će mu pokazati grad. Ta je imala divne osobine. Svirala je klavir, igrala tenis i balet, govorila sve moguće svetske jezike sem slučajno engleskog. U Sarajevu je našao činovnicu iz Prijedora koja me je sa uzbudjenjem pitala: »Ma je li istina da je on iz Njujorka. Nikad nisam verovala da ću sresti čoveka iz Njujorka.« U Dubrovniku je našao jednu Svedanku, i svaka od njih je bila najbolja i najlepša koja se može naći.

Američkim devojkama ovo nije bilo pravo. Među sobom su govorile: »Baš je ovaj Saj nemoralan«, a meni su često savetovale da ne pomislim da su svi Amerikanci takvi.

U Splitu na večeri poslednje veče mi je rekao: — Večeras moraš sa mnom. Ona je balerina, ali ovaj put, veruj mi, sigurno nisi video lepšu.

Pred gradskom kavanom u Splitu, vodio se ovakav razgovor:

— Zašto se ne kupate noću?
— Plašim se da me ne pojede morski pas.
— Morski pas ne jede lepe devojke.
— Ali ja nisam lepa.
— Baš to nije tačno, vi ste vrlo lepi. A ja kad sam bio u Japanu, tamo ima mnogo morskih pasa.

Kada je otkucalo 9 sati, devojka je ustala. Ne, ne može da je prati (ona je imala opasnog brata i komšije koji nisu volele ovakve stvari).

— Dovidjenja, dovidjenja i pišite mi.

— ...

— Boj, misliš li da će mi ona stvarno pisati?

Sutradan me je vođa grupe Ilejn, koja stanuje u istom Njujorku, ali na nešto otmienijem Menhetnu pitala:

— Je si li bio sa Sajem sinoć. Šta je bilo?

— Ništa naročito.

— Šta ti misliš o Saju?

Rekoh da mi je simpatičan.

— Kako možeš, on je tako nemoralan?

To je bilo opšte mišljenje.

Avantura

Cudnim slučajem evropski vozovi ne drže se američkih odučaja. Zahvaljujući ovoj slučajnosti desio se jedan slučaj.

Suzana Rozenherš, čiji je otac bogat izvoznik u prestonici sveta, šetala je po peronu beogradske stanice kada je voz ne dajući glasa od sebe krenuo.

Tako se desilo da ona kasno uveče ostane sama na peronu nepoznatog grada, čiji stanovnici, dočavola, govore jezik koji ipak više liči na ruski nego na engleski. Prvo je plakala, a posle, šta je mogla, posle se smejala.

Za to vreme sarajevski ekspres je izlazio iz stanice i ja sam imao prilike da slušam neviden koncert. Neke su devojke kao što se moglo očekivati plakale, neke su opet vrištale. Muškarci su bili zbunjeni. Jedna Suzi. Istina, Doris je ostao u Hamburgu, ali je poznato da je vlada gospodina Adenauera naš najbolji prijatelj u Evropi. A poznato je i to, da je Jugoslavija i pored svih svojih lepih osobina komunistička zemlja.

Uzalud sam pokušavao da objasnim da stvar nije ni izdaleka tako strašna. Te noći i sutradan u Sarajevu, svi su bili zabrinuti. Oko podne stigao je telegram, a uveče Suzana. Na stanici je, skočila iz voza sva radosna:

— To je divno Đula. To je bila divna avantura. Vaši su ljudi veliki. Odveli su me u prihvatni centar, dali su mi pare da kupim hranu za put. Ti si zaista divan čovek.

Eto, kako sasvim malom nebrizljivošću čovek može drugome da priredi veliko zadovoljstvo.

Ah vi komunisti...

Od Sarajeva do Dubrovnika putuje se uzanim vozom, zvanim »Cira«. To je vrlo rdava vrsta vozila, verujte mi. Postoji veliki i mali voz, ali na sreću i velika i mala vrata. Na ova poslednja sam otišao u Direkciju železnica i jedva izmolio da mi rezervišu tri kupea II klase.

Kada sam se sa 19 žrtava američkog komoditeta pojavio na stanici, jedan od tri kupea bio je posjednik od šest namrgodenih građana FNRJ koji su se rutinirano svadali sa konduktrom i čekali da vide toga što će da ih izbace iz kupea.

To je trebalo da budem ja. »S njima se družu ne može lepim«, — rekao je konduktar. Na moju veliku žalost, svi su izneli bili da će ružnim još teže.

Na mojoj strani su bile sve zemaljske vlasti koje su se tu našle. I narodna vlast u vidu mladog milicionera, i železnička u vidu konduktara i omladinsko-studentska vlast u vidu predstavnika sarajevskog Prihvatnog centra. Protiv mene bio je ceo voz pun ozbiljnih ljudi, sa ženama, decom, suvom hranom i rezervisanim mestom u hotelu.

Ništa nije pomagalo. Tako se zahvaljujući striktnom tumačenju ravnopravnosti muškarca i žene, sedam američkih devojaka našlo na drvenim sedištima III klase, kakve u njihovoj domovini ne postoje još od vremena kada su Indijanci napadali ovakve vozove po vesternima.

To im ipak nije smetalo da izgube svoje američko dobro raspoloženje. Kada sam se pojavio sa osećanjem krivice na licu, dočekali su me sa: »Haj, Đula« — što je izraz nepomućenog standardnog prijateljstva. Samo je sedamnaestogodišnja Rut Zuman, najmlađa u grupi, bila ljuta. Ona je to protumačila na svoj način.

— Ah vi komunisti...

Kada sam se posle toga u vagon-restoranu šaleći se interesovao kakve veze ovakva jedna stvar ima sa komunizmom koji je u krajnjoj liniji jedna ideologija, niko nije shvatio vic.

— Rut, to je zaista odvratno. Izvini se.

Jer sa komunizmom nema šale... tako bar misle američki mladići.

Religija i romansa

Barbara Hazlem, bledolika kći čeških iseljenika, jedini je katolik u grupi i jedina koju religija iskreno interesuje. Sa retkom tolerancijom je saslušala moje objašnjenje o »Arkišopu Stepinku«, interesovala se kakav je stav

crkve prema državi, da li sveštenici mogu da u crkvi drže antidržavne propovedi, kakav je to praznik »Slava« itd. U Sarajevu je dugo mahala našem sarajevskom vodiču, a u vozu me je pitala:

— Da li je ovaj naš vodič katolik ili pravoslavac?
— Po imenu bih rekao da je musliman.
— A da li veruje?
— Ne znam, ali je verovatnije da ne veruje.
— A da li ipak može da se desi da veruje?
— Može da se desi, rekao sam.

Komoditet

Moglo bi se slobodno reći da se američkim studentima svidela naša zemlja. Dubrovnik je najlepši grad koji su videli. Otišli su pokolebanih uverenja o komunizmu sa kojim su došli. Jedna stvar koju nisu mogli da shvate, to je naš jugoslovenski komoditet.

U Sarajevu su slikali klozete »čučavce«, na stanici »Ciru«, čudili se drvenim stolicama u vozu, zgražavali se da nema tople vode u studentskim prihvatnim centrima.

Polja jedina u grupi nije bila student. Daktilografkinja iz nekog malog mesta čije sam ime sasvim sigurno zaboravio. Namazana više od ostalih, sa kosom kao Merilin Monro. U Splitu pre nego što će brod da pođe nekako stidljivo i na brzinu ispričala je:

— Ovo što se naši bune za komoditet, nemoj uzimati ozbiljno. Oni su uglavnom bogataška deca i razmaženi su. Ja nisam bogata i mogu da kažem da ovo za mene nije bilo ništa neobično.

Progresivni Amerikanac

Džon Koster, sedamdesetogodišnji rudarski inženjer, stručnjak OUN i stari Diponov »momak« za rudarske eksplozive, kao da je išao sa naslovne strane »Tajmsa«. Kod nas mu niko nije dao više od 50 godina. Nije večeravao, jer smatra da je naša hrana preteška i da je čoveku koji hoće da radi i sačuva svoje zdravlje dovoljan samo ručak. Insistirao je da ga zovem samo »Džon« i bio neobično ponosan na svoju naprednost, a za američka shvatanja on je to i bio. U Kruševcu, iz fabrike čiji smo gosti bili, odvezli su nas u Lazaricu da nam pokažu mesne znamenitosti.

Kosteru, za razliku od prosečnog Amerikanca, nije bilo stalo ni do kakvih objekata sem industrijskih i objekata standarda. I u ovoj građevini zadržavala ga je samo pristojnost. Pošto se sit nahvalio fresaka, upravo kad smo hteli da pođemo, naiđoše dva sveštenika.

— Gospodin je Amerikanac. A da li je protestant ili katolik?

Ovo je Koster jedva dočekao.

— Ni jedno ni drugo. Ja uopšte ne verujem. Još kada su u školi hteli da mi objasne tajnu prvog greha, ja sam zaključio da pošten i inteligentan čovek ujedno ne može verovati u to.

Ovo je unelo zabunu među predstavnike religije. Jedan reče: »Možda je bilo rano da se razočarate«.

A drugi dosetljiviji upita:

— Možda je gospodin komunist.

— Ne, nikako. I moja žena misli da sam ja komunist, i moji prijatelji, ali ja stvarno nisam. Ja sam samo napredan čovek.

Sveštenici se posle ovoga povukoše uz diplomatsko objašnjenje, da je Amerika demokratska zemlja, i ko hoće može da veruje. A ko neće ne mora, a Koster priloži crkvi veću sumu jer su »sveštenici dobri i izgledaju pošteni za razliku od katoličkih«.

„Bauk“

Pre nekoliko dana dobio sam pismo od jednog člana grupe koju sam vodio. Između ostalog piše mi:

»Sećam se vašeg divnog grada. Sećam se i načina na koji smo mi drhtali ulazeći u komunistički glavni štab (zgrada Centralnog komiteta SKJ — moja primedba, D. S.), očekujući da sretnemo ljude sa rogovima koji će nas pjesti. Da si mogao da pročitaš naše misli prve noći, verovatno bi nas ostavio. Očekivao sam da si ti robot i bilo šta da te upitam da ćemo čuti naučenu lekciju iz marksizma.

Mora da smo izgledali smešni sa ovim svojim shvatanjima. Novo mišljenje samo se učvršćivalo sa svakim novim susretom u tvojoj zemlji...«

Izgleda da je ono o Kolumbu i Americi ipak u neku ruku tačno.

Dušan SIMIĆ

KLUB STUDENTKINJA MEDICINE NAJAKTIVNIJI KLUB STUDENTKI-NJA NA BEOGRADSKOM UNIVERZITETU

OSVRT NA JEDNU GODISNJICU

КОЗМЕТИКА

НЕГА СУВЕ КОЖЕ

Сува кожа је без природног сјаја, обично мршава, исперутана и често са пуно лицаца. Ово долази због тога што лојне жлезде не луже довољно масти која даје кожи еластичност и храну. Узроци суве коже су: недовољна функција лојних жлезда, малокрвност, нервоза, а понекад и реуматизам. Сем вештачког хранења коже споља хранљивим кремовима, треба лечити и организам. Исхрана треба да се подеси тако да се узима што више масти, млечне и течне хране, много воћа и поврћа, а што је могуће мање зачина. Препоручљиво је за суву кожу два пута недељно употребити хранљиво паковање. Ево једног рецепта: Умутите у једној чинији сасвим свеже жуманце, као за мајонез, додавајући му мало по мало три кафене кашичице бадемовог или рицинусовог уља. Додајте после тога једну кафену кашичицу лимуновог сока и пет капи бензое тинктуре. Размажите ову масу по лицу, свуда сем око очију — ту масирајте претходно мало антирида — затим останите мирно лежећи 20-25 минута, а онда сперите маску хладном водом, обришите лице и ставите хранљиви крем.

Код суве коже нега је много тежа и компликованија. Во да и сапун за умивање могу се употребљавати само ако их кожа подноси. У супротном лице се мора очистити бадемовим уљем, тоалет млеком или клинсинг кремом. Ипак, бар два пута недељно коју треба опрати водом, која мора бити умерено хладна и омењана, и неким сасвим благим сапуном. После чишћења или умивања суве коже, мора се у њу благо умасирати добар хранљив крем, који има за задатак да јој надокнади ону храну и масноћу у којој она оскудева. Најбољи кремови за суву кожу су они који садрже масноће сличне кожној масти и који се у њу лако упијају (бадемово и рицинусово уље, ако не постоји мљавост, са додатком нешто мало глицерина, затим ланолин, а нарочито еуцерин и холестерин уз додаток белог воска, цетацеума итд. Ови кремови треба да садрже свакако и витамине А, Д и Ф, који повољно утичу на регенерацију коже, а од хормонских материја екстракт коже, или мушке и женске сексуалне хормоне. Сува кожа не сме никада ни дању ни ноћу да буде без крема. Уколико кожа подноси пу дер, напудрајте лице преко да на, али пазите да вам пудер увек буде спенијалан, масни пудер за суво лице.

Код суве коже нега је много тежа и компликованија. Во да и сапун за умивање могу се употребљавати само ако их кожа подноси. У супротном лице се мора очистити бадемовим уљем, тоалет млеком или клинсинг кремом. Ипак, бар два пута недељно коју треба опрати водом, која мора бити умерено хладна и омењана, и неким сасвим благим сапуном. После чишћења или умивања суве коже, мора се у њу благо умасирати добар хранљив крем, који има за задатак да јој надокнади ону храну и масноћу у којој она оскудева. Најбољи кремови за суву кожу су они који садрже масноће сличне кожној масти и који се у њу лако упијају (бадемово и рицинусово уље, ако не постоји мљавост, са додатком нешто мало глицерина, затим ланолин, а нарочито еуцерин и холестерин уз додаток белог воска, цетацеума итд. Ови кремови треба да садрже свакако и витамине А, Д и Ф, који повољно утичу на регенерацију коже, а од хормонских материја екстракт коже, или мушке и женске сексуалне хормоне. Сува кожа не сме никада ни дању ни ноћу да буде без крема. Уколико кожа подноси пу дер, напудрајте лице преко да на, али пазите да вам пудер увек буде спенијалан, масни пудер за суво лице.

ИЗДАЈЕ САВЕЗ СТУДЕНАТА БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА И АКАДЕМИЈА * УРЕЂУЈЕ РЕДАКЦИЈУ КОЛЕГИЈУМ * ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК МИЛАН ВУКОС * УРЕДНИШТВО

Крајем фебруара 1955 год. студенткиње медицине решиле су да се окупе, неком радном акцијом обележе Међународни Дан жена и да уједно реше проблем неактивних другарица на факултету. Ова прва акција у коју су медицинарке унеле много воље и љубави, успела је нарочито зато што је окупила студенткиње и pokazala им перспективу njihovog budućeg rada. Никад је Klub студенткиња медицине, који се својим радом afirmirao i pokazao kao odlična forma društvene delatnosti svih studentkinja. По угледу на njega osnovani су Klubovi studentkinja на mnogim fakultetima.

Klub studentkinja medicine ima jednu svoju specificnost. Она лежи у samom pozivu njegovih članova.

Budući lekari — studentkinje medicine — već sada kroz rad

svoga Kluba stiču iskustva u radu na zdravstvenom prosvetivanju uopšte, a posebno na zdravstvenom prosvetivanju žena radnica.

Briga o Domu ratne siročadi „Petar Drapšin“, koji je sad njihov stalni patronat, usmene novine, politička i zdravstvena predavanja, intimne književne večeri, briga o studentskim domovima i veoma uspela Svečana Akademija povodom 8. Marta, ispunile su godinu postojanja ovog Kluba.

Љубави и oduševljenja ima. Perspektive su mnogobrojne. Pripreme za „Nedelju medicinara“, u kojoj će studentkinje imati svoj posebni program rada-su u toku. Ujedno na taj način Klub studentkinja medicine ulazi u svoju drugu godinu rada.

Vukica Stojanović

Tvid — za proleće, leto, jesen i zimu

Nijedna tkanina ne odgovara tako studentkinji kao tvid, jer on se ne gužva, la-

ko se pegla i ne može da se uglača. Narocito su praktični kompleti od tvida: haljine sa kaputićem, haljina iz dva dela, ili, možda najpraktičnije, suknya, prsluk i koštim. Menjajući bluзе skladnih boja sa jednim ovakvim kompletom, bićete lepo obučeni preko cele godine.

KAKVU ČETE FRIZURU IZABRATI

Jedan slikar je rekao da je žena bez kose kao slika bez rama. Ima u tome mnogo istine, jer uredna i skladna frizura doprinosi lepoti.

Ovoga leta moderna je opet kratka kosa koja okružuje lice u laganim uvojcima. Ali, da li svakome lepo stoji ono što je moderno? U ovome slučaju moda se ne slaže sa ženama koje imaju jako izdužen vrat, ili kratak i pun, ili upadljivo okruglo lice. Poludugačka kosa sa uvojcima začesljanim prema slepoočnicama i jagodicama lepo stoji okruglom licu, dok kosa skupljena u visoku pundu pozadi izdužuje vrat. Crveni žig

Malo šale

Fudbal i brak

Na sudu, povodom brakovne razvodne parnice, jedna žena objašnjava: »Ja kao da nemam muža. On misli samo o fudbalu. Utakmice, utakmice, utakmice... Ni jedne nedelje ne mogu sa njim da izađem, nikada sa njim lepo da se porazgovaram. Većito je sav zaokupljen tim prokletim fudbalom. Eto, ubedena sam da se ni dana našeg venčanja ne seća.«

»E, to nije tačno. Venčali smo se onoga dana kada je »Crvena zvezda« pobedila »Partizana« — sa 4:0.

ŽENA I GODINE

Muž daje ženi 100 dolara da i ona oproba sreću na ruletu u nekoj kockarnici. Ona upita jednog poznanika na koji broj da igra. »Na broj koji odgovara vašim godinama: posavetova joj on. Ona stavi 100 dolara na broj 28. Dobio je broj 32. Žena pade u nevest.«

СТУДЕНТИ СПОРТИСТИ

ЈЕДАН ТРЕНУТАК С БРАНКОМ ПРЕЛЕВИЋ

НОВОСТИ

Било је то на недавној кошаркашкој утакмици „Звезда“ — „Раднички“. Један моменат као блесак блица усталасао је дворану и дао живости овој малокрвној утакмици.

Брз напад Радничког, изгледало је да ће се завршити кошом. И када се опасна Радуловићева спремала да свој напад реализује, када смо скоро сви видели лопту у кошу, нечије тело се винило кроз ваздух попут Беаре и противнику испред „носа“ скинуло лопту, и незадрживо у стилу Зебеца, кренула у противнапад. Првенкосу девојку са бројем десет на леђима и десет звездица на грудима ништа није могло да задржи у њеном „победоносном походу“. Блок противника ни педозвољено задржавање рукама... Желели смо да од ње са знамо када је почела да игра где и како!

— Почела сам 1949 године у „Железничару“ а затим 1951 прешла сам у „Првену Звезду“.

— А ваша најдража победа за клуб и репрезентацију?

— У Звезди 1952 године она са Сплитом, а за државну репрезентацију са Италијом у Београду 1953 године.

Да ли Вам бављење спортом утиче на студије?

— Па то је мало тешко рећи али ипак... утиче. Не могу одмах да се сконцентришем за рад, али ипак може да се усклади и једно и друго, само када се хоће.

Бранка је заиста врло лепо ускладила спорт и учење јер ће у јуну дипломирати на романској групи Фи

лозофског факултета. За државну репрезентацију и грала је 17 пута, а најбоља јој је игра била на турниру Звезде у Марсељу а за државну репрезентацију 1953 године у Француској против репрезентације Француске.

Она је ретка жена која се интересује за фудбал и редовно одлази на фудбалске утакмице. Хтели смо од ње да сазнамо шта мисли о фудбалу а посебно који је најбољи фудбалер у земљи. Без двоумљења, као добар познавалац фудбала...

— Милош је највећи „виртуоз“, али је за мене ипак Зебец најбољи.

Били смо радознали. Хтели смо да сазнамо да ли ће ове године Звезда прикачити на груди још једну звездицу?

— Није нереално ако кажем да смо заиста најбоља екипа у земљи. И да ћемо и ове године бити прве.

Марија БОТУРОВИЋ

СТУДЕНТСКИ ГРАД ПРВИ

Атлетски потсавет Савеза спортских организација Београдског универзитета, организовао је екипно и појединачно првенство Београдског универзитета. Такмичење је одржано у дворани Студентског

града, на Новом Београду, која је необично погодна за такмичења ове врсте. У току зиме у овој сали постигнуто је неколико одличних резултата, као например Лукманових 4 м. у скоку са мотком, Гавриловић и Шкиљевић бацали су куглу преко 14,70 м. итд. Ово такмичење је требало да буде много квалитетније, него што се то показало. Најинтересантнија дисциплина била је трчање на 1000 м. где је стартовало осам такмичара. Студентски град је извео четири такмичара, тако да се претставио са једном малом средњепругашком „елитом“. Победио је млади Рајковић (рођен 1937, студент Економског факултета) који је тек пре три четврти месеца почео да се бави атлетиком, са резултатом 3:16,2. На први поглед ово изгледа да је слаб резултат, али ако се узме у обзир да се трчи око четрнаест кругова у сали, што за кривинама много успоравља брзину, и ако још упоредимо резултат који је постигао солидни средњепругаш Првене звезде Ђорђевић на истој стази (3:15,0), онда ипак Рајковићев резултат треба поштовати. Сигурно је да ће у току претстојећих међусобних сусрета неколико такмичара који су учествовали у овој трци или хиљаду метара знатно испод три минута, а то свакако за почетнике много значи.

ДВА КЛУБА СУПЕРИОРНА

Екипно и појединачно првенство више је лично на једном двомеч између „Студентског града“ и САСК-а. Њихова супериорност је била апсолутна, јер су друга два клуба имала само по једног или два претставника. Да ли је снага ових клубова таква да нису могли послати више такмичара, или је то немаран однос према једном озбиљном такмичењу? Чини нам се да је ово друго у питању. За сваку је похвалу такмичарски дух и одушевљење за победом које су испољавали атлетичари Студентског града и САСК-а борећи се да свакој дисциплини освоје што више бодова, а ли став других клубова свакако треба осудити, јер стварно објективних разлога за неуспеће није постојало. Пошто ускоро почињу такмичења за Академску лигу, то би управе ових клубова требало

да се побрину да исправе ову грешку и на стази покажу своју снагу.

ХИЉАДУ МЕТРА НАЈЗАНИМЉИВИЈЕ

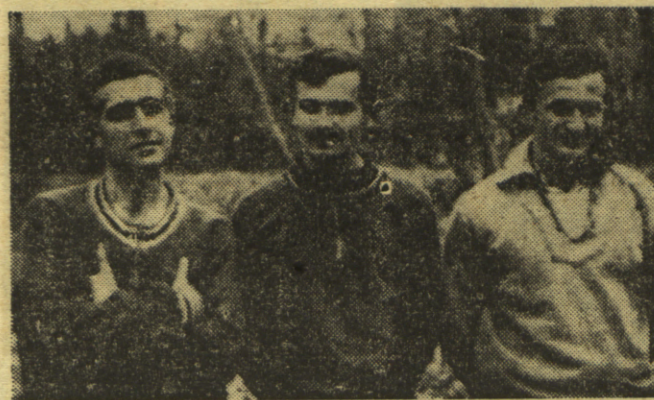
Такмичење се одвијало у пет дисциплина и то: трчање 20 и 1000 м., бацање кугле, скок увис и скок удаљ. Најинтересантнија дисциплина била је трчање на 1000 м. где је стартовало осам такмичара. Студентски град је извео четири такмичара, тако да се претставио са једном малом средњепругашком „елитом“. Победио је млади Рајковић (рођен 1937, студент Економског факултета) који је тек пре три четврти месеца почео да се бави атлетиком, са резултатом 3:16,2. На први поглед ово изгледа да је слаб резултат, али ако се узме у обзир да се трчи око четрнаест кругова у сали, што за кривинама много успоравља брзину, и ако још упоредимо резултат који је постигао солидни средњепругаш Првене звезде Ђорђевић на истој стази (3:15,0), онда ипак Рајковићев резултат треба поштовати. Сигурно је да ће у току претстојећих међусобних сусрета неколико такмичара који су учествовали у овој трци или хиљаду метара знатно испод три минута, а то свакако за почетнике много значи.

У осталим дисциплинама, резултати су доста слаби, изузев трчања на 20 м., где су прва два такмичара постигла 3,1 и скока у даљ где је изведено неколико успешних скокова преко 6 м.

Стање у бодовима: „Студентски град“ 27, САСК 28, Младости и „Тихичар“ 3.

Љ. КУЗМАНОВИЋ

ПОБЕДНИЦИ КРОСА НА ВЕТЕРИНИ

Крос првенства факултета су у пуном јеку. До сада су на многим факултетима кросови већ завршени, а са другим су у току. Неки коначни закључци о успеху овогодишњих крос првенстава не могу се још изводити. Али, према подацима којим располажемо, може се рећи да је општа карактеристика кросова мали број учесника.

Наша слика приказује „прве ласте“ са крос првенства Ветеринарског факултета. Победници су, с лева на десно: Јовановић Божић (2), Марков Миленко (1), Ботић Драган (3).

СУДБИНА ФИЛМСКИХ СТАРОВА

УЛОГА 6 ЈУЛИЈЕ АРНЕЛ

После филма „Мартин“ који смо довели у прошлом броју, примили смо већи број писама од наших читалаца од којих се већина односи на разне области филма. У једном од писама наша читатељка Милка Митровић, ученица VIII разреда гимназије из Београда, интересује се каква је будућност и судбина новооткривених филмских старова.

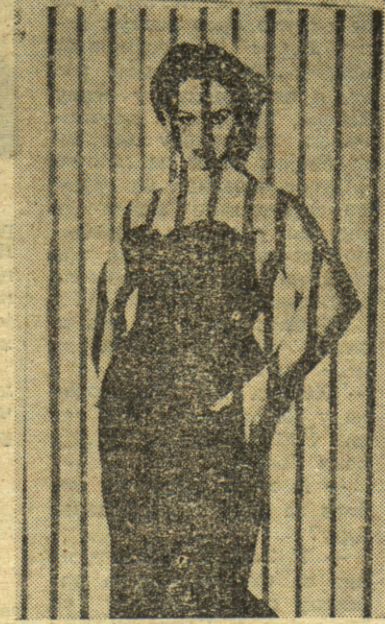
Пошто нисмо у могућности да одговоримо на једно овако опширно питање, носимо једну занимљиву фоторепортажу из енглеског илустративног часописа „Пикчер Пост“ у којој се говори о могућностима које има млада Јулија Арнел, која се недавно прославила филмом „Изгубљена“. Иако она већ снима свој нов филм „Кућа Тајни“, филмска предузећа разних земаља обилато јој нуде ангажмане. Улоге које би она у свим филмовима добијала, овај енглески лист види на мало карикриран начин.

ПОВУЂЕНИК СА ШКОЛСКЕ ТАБЛЕ (Америка). Пое пљачка шест банака, убија једног пијанисту, налете аутомобилом на укротитеља лавова. Једино Јулија, његова сестра, потпуно разуму Цоа. Много психијатрије. Режира Казан. Оскар (добија га Цо).

ЋУЛИЈА КОНФЕРИ (Италија). Ћулија је диктиграфкиња из Рима и не може да пронађе запослење. Отац јој је пијаница, најка дробља, а стан им је препун малих банбина. А људи — они мисле само на то. Добија награде у Кану.

АРЛБЕРГ ЕКСПРЕС (Немачка). Шеста верзија чувеног филма с Марленом Дитрих. Еротичне пустањевине вамп жене у спаваћим колима.

ЖИЛИЈЕТА НОТИ (Француска). Смело приказује живот девојака са Пигала и њихових заштитника. Сцене у спаваћим собама и притвори голих жена помажу озбиљну сврху филма. Војкотију га католици.

ЗВЕР С ПЕТНАЕСТ ПРСТИЈУ (Америка). Дулија, стручњак за атомску енергију, помаже при хватању агента 16 (6) с Првене Планете Марс. Све је лепо догод се не установи да 16 (6) воли девојке и то земаљске девојке.

ЧАЈ ЗА ЈУЛИЈУ (Енглеска). Нежна љубавна повест. Препоручљиво за младеж. Говори се као у филмовима за омладину. У Америци не постиже нарочит успех. Продуцент запањен.

ЦРВЕНИ ЖИГ

(4) РОМАН У НАСТАВЦИМА

САДРЖАЈ РАНИЈИХ НАСТАВАКА

Лон Николас, пропасти трговац маркама, долази Макс Адријану, филателистичком трговцу са сумњивом репутацијом, тражећи да му овај врати новац који му је преваром узео, претстављајући се преко писама као Оскар Риверо. Адријан га, међутим, изненада удара притискачем за хартију и онесвешћује. Лонов пријатељ Лари Сторм долази одмах на Адријанов позив да би отпремио онеспособљеног Лона. Пре тога среће Луис Уорн која тврди да је при продаји марака из заоставштине свога оца огромно оштећена. Продају је за овај обавио Адријан и пред Луис опужио Ларија да је варао њеног оца док му је некада продавао марке. Лари уверава девојку да је подвала по свој прилици потекла од Адријана и они се договарају да се увече нађу да би, прегледајући Ларијеве књиге, пронашли доказе. Пошто је стигао Адријану, Лари му све ово пребацује тврдећи да ће се борити против њега све док овај не буде затворен у Синг-Синг где му је, по Ларију, и место. У свађи их затиче и инспектор полиције Бредли и они се труде да га увере да случај с Лоном није озбиљан. Лари истовремено скрива пиштољ који је Адријан пронашао у Лоновом џепу.

— Посреди је забуна, инспекторе. Веома ми је жао што сте се непотребно узнемиравали.
— Благе смеће очи инспектора Бредлија пређоше брзо преко целе просторије. Он затим показа на столицу.
— Је ли ваш посетилац озбиљно повређен, упита он.
— Није ништа, пожури Адријан с објашњењем. Оклизнуо се... пао. Заста није ништа. Али ипак, пријатно је знати да је полиција тако брзо дошла на лице места.
— Бредли је полако пунио луду и изгледао је да се не жури. Ларију ипак није измакао један детемичан поглед који је он бацио на стаклени притискач.
— Онда се инспектор окрете свом сараднику.
— Стварно изгледа да је била непотребна узбуна, Гјуб. Причекајте доле на мене.
— Крупни човек изађе мумљајући, а Бредли још није показивао намеру да напусти собу.
— Очигледно је да је онај човек оборен притискачем. Дозволићете ми, господе, да обарање притискачем не спа да баш у најпристојније владање. Можда би било исправније да јединоставно не одем и повређеног препустим вашој љубазној нези.
— Ово заиста нема значаја, инспекторе, рече Лари, ја сам пријатељ човека који... коме се десила непријатност. Баш сам намеравао да га одвезем кући, када сте ви напустили.
— Бредлијеве смеће очи одмеравале су Ларија неколико тренутака. И поред своје блакости, те су га очи гледале тако оштро да су морале да делују узнемиравајуће.
— То што говорите, могло би да буде истина. Судећи по ономе што сам чуо, не изгледа да сте баш у најсрднијим односима с овим господином.
— Дилом је показао на Адријана.
— Не, не би се могло рећи да су баш најсрднији, примети Лари суво.
— Не волим да будем наметљив. Али, кад сам већ овде — зар не би било боље да ми испричате шта се овде догодило, рече Бредли уздишући.
— Лари погледа у Адријана и слегну раменима.
— Мој пријатељ је био пијан. Имао је неки спор са господином Адријаном и стао је да му прети. Господин Адријан, мислећи да је угражен, одбранио се оних стакленим предметом. Међутим, мислим да нико неће да подноси тужбу. Зар не Адријане?
— Не. И против мене се сигурно неће поднети тужба.
— ЗА САДА НЕ, мрмља је Лари.
— Адријан се смејао.
— То је био несрећан случај, покушавао је да поново увери инспектора. Заста ми је веома жао што сте морали да долазите.
— Бредли се поздравив и Лона Николаса однесе до лифта.
— Марке гуњао је Бредли, треба сигурно продати огромну количину тих поштањских марака да би човек могао да набави овако велецени наместај. А чиме се ви бавите, господине Сторм?
— Труђем, исто тако, маркама, одврати Лари смешени се.
— Бредли одмахну главом.
— Доле их је сачекао Бредлијев помоћник. Он им је помагао да убаце Лона у такси.
— Веома сте се лепо понели инспекторе. Хвала вам, рече Лари.
— Бредли је наоко био заинтересован само дилом који је излазио из његове луле.
— Не бих само хтео да мислите да сам идиот. Сторм, рече он најзад, док му је на уснама подхватао осмех.
— Зашто то инспекторе? — запита Лари зачуђено.
— Зато што вас нисам спремно да ставите пиштољ у џеп. Он свакако припада вашем пријатељу а ваши пријатељ сигурно нема дозволу за ношење оружја. То се кажења, морате знати.
— Пошто је Лари изненађено и збуњено ћутао, Бредли додеде:
— Ја, овај, направно сам се да не видим јер ми изгледа да је ваш пријатељ добио већ доста. Осим тога не подносим намирисане цигарете... Ади, требало би да се побринете да ваш пријатељ не западне опет у незгоду.
— Свакако, уверавао га је Лари.
— Још нешто, Сторм. Неразумно је претити људима у присуству сведока — као што сте ви претили Адријану када сам ја напустио. Помислите само на то да се њему нешто догодило? Ваш положај онда не би био замишљан. Ничало, Лакле, збогом, господине Сторм.
— Довиђења инспекторе.
— Бредли одмахну главом.
— Боље не, Сторм... Вам то иде у корист.

— Имао среће?
— Лон се смешкао промукло.
— Да Адријан није био тако брз, можда би сад био на најбољем путу за електричну столицу, младићу. Имао си среће, јасно је.
— Лон окрете своје бледо, измучено лице према Ларију.
— Да смо чак и осуђен на смрт, било би ми сасвим сасвим једно, рече он огорчено. Плаћти бих сваку цену кад бих могао да се обрачунам с тим ништовом.
— Има начина да то учиниш не доводећи живот у опасност.
— Који је то начин? Ниједан му поштен човек досада није доскочио. Али ја ћу, ако бог да. Следећи пут ми се неће изјаловити.
— Нема више „следећи пут“. Кад се одморим, поставићемо нас двојица ратни план. Ушао сам у траг на још једном месту. Али, реци ми како си сазнао да су Риверо и Адријан један исти човек?
— У Филателистичком клубу изложене су сада марке које припадају неком Фаргоу. Он се специјализирао за француске марке. Једна од мојих марака сада се налази тамо, а Фарго тврди да ју је купио од Адријана.
— Па то је потпуни доказ! — ускликну Лари.
— Лон одмахну главом:
— Не могу доказати да је то моја марка, Лари. Нема никаквог знака који би то и другима показало. Али, ја знам да је то моја марка, знам каква је када је човек додирне, знам да јој је боја нешто различита од уобичајене. Али, пред судом не бих то могао никако да докажем. Зато ћу сам да се обрачунам. Ракија ме је уништила. Сад ми је све свеједно. Пустите ме, Лари. Сваки човек има право на свој тренутак триумфа.
— Али Лоне, молим те да не сгрљаш у пропаст, молим те због нашег другарства, рече Лари зграбивши га за раме.
— Ништа ти не обећавам, Лари. Не могу ништа да ти обећам. Ако будем сутра у стању, онда...
— Стигли су до куће у којој је становао Лари. Чим су ушли у стан, Лари је телефонирао у своју радњу и замолио Чарлија да дође што пре.
— Док се Лон купао, Лари је донео у собу сва јела која је имао при руци. Чекајући пријатеља, он извади из џепа пиштољ који је понео из Адријанове канцеларије. Пиштољ је био пуан. Лари извади метке и стави их у џеп. Онда оде до писачег стола, извуче једну фиоку и стави пиштољ у њу. Када се окренуо, опазио је на вратима Лона како стоји и буљи у фиоку писачег стола.
У ГЛАВА
Чарли је стигао баш када је Лон свршио с јелом.
— Позвао сам те, Чарли, зато што је Лону потребан мир, рече Лари. Не бих хтео да му ико смета.
— Лари даде знак Чарлију и одведе га у претсобље.
— Пази, Чарли, рече му он, имаћ веома одговоран задатак. Лон тренутно није сасвим при себи. Малолре је покушао да убије једног човека — Адријана.
— За мене бојке, промуца Чарли раширивши очи.
— Нећу да он опет напусти стан, разумеш ли? Дај ми све што зачежи — коњак,

цигарете, јело. Али, постарај се да не изађе из стана!
— Уздиците се у мене шефе.
— Разговарају и са чувараем лифта. Ако зазне, позови га горе. Али, ЛОН НЕ СМЕ НИ ПОД КОЈИМ УСЛОВИМА ДА ОДЕ ИЗ СТАНА.
— Кад је Лари стигао у радњу, Елен Диксон му пође у сусрет.
— Да ли бих много тражила ако вас замолим да ми кажете шта се десило?
— Лари јој укратко исприча све што се догодило.
— Занимљиво, примети Елен када је њен шеф завршио извештај, да сте ви врло задовољни, што сте тешиког алкохолчара који је Управно покушао да изврши убиство, оставили под надзором петнаестогодишњег младинца?
— Лон је толико слаб да би га Чарли прстом оборно.
— Дивна утеха!
— Пронађите ми све белешке о мојим пословима с пуковником Уорном, скрену Лари разговор на другу тему. Чини ми се да је Адријан најзад дошао.
— Обавестио је Елену о својим разговорима са Луис Уорн.
— Све је то врло узбудљиво, рече Елен, али не би требало да заборавите да треба да се бавите још по нечим. У канцеларији вас чека једна муштерија.
— Не могу сада никако да примим брачно се Лари. Морам одмах да проучавам слушај Уорн.
— Овога посетнога ипак ћете примити, чини ми се. То је господин Пол Грегори. Никад нисам чуо за њега.
— Памћење вам је слабије, установи Елен. Пол Грегори је секретар Цаспера Хејла. Цаспер Хејл је најпознатији скупулач марака у Њујорку. Већ годинама покушава да га привучете као муштерију.
— Шта ли бих ја радио без нашег задивљујућег памћења. Елен потсмева се Лари.
— Пронали бисте, одврати Елен кратко и узнесно. Изгледа је господину Грегорију много стало до тога да с вама разговара. Према мом немеродавном мишљењу, његова је посета за вас срећан случај. Вежа са господином Хејлом могла би вам донети годишњи промет од 100.000 долара.
— Лари слеже раменима.
— Онда ћу, свакако, тога господина морати да примим.
— Задивљујете ме, шефе. Трудите се због те маленкости.
— Хтео бих само да знам због чега уопште долазим овамо, рече Лари пола у љутији пола у шали. Ви водите трговину сасвим обрно и без мене. Ако овај разговор потраје дуже од четврт сата, морате да ме спасите, зар не?
— Пол Грегори није могао да опчара својим изгледом. Био је мали и склон гољењу. Таику косу чешљао је тако да уметнички сакрије ћелу на сред главе. Очи су му биле бледе, водњикаве, а нос му је лично на гласицу лука.
— И поред свог безначајног изгледа, господин Грегори био је веома цењена особа у улици Насау. Пошто је био секретар раздражљивог и не приступачног мултимилонера Цаспера Хејла, сваки је трговац настојао да стекне наклоност господина Грегорија. А он је, са своје стране, достојанственим наступом давао на знање да је свестан свога значаја. Лари никада није покушавао да дође у додир с тим човеком. Јер је сматрао да то није начин да приближе Цаспера Хејла. Јединог не се дана већ пронађи неког марку која ће недоставити милионеру и онда ће можда, настати трајна раслоја на веза.
(Наставиће се)

POJAČANA AKTIVNOST UDRUŽENJA

Pred nedelju studenata medicine

Od 16—22 aprila održaće se ovogodišnja tradicionalna nedelja studenata medicine. Ovo je već četvrta godina kako studenti medicine svakog aprila organizuju ove nedelje, koja predstavlja smotru jednogodišnjeg rada svih klubova, društava i sekcija ovog veoma aktivnog studentskog udruženja. Mada ove godine neće biti veliki zdravstvenih akcija, ipak stručni deo nedelje biće zastupljen brojnim manifestacijama. Na prvom mestu tu spada anketa o alkoholizmu koju će sprovesti 150 studenata u zajednici sa Crvenim krstom u Zemunu. Dva grupe od 50 apsolviranih sa lekarima izvešće zdravstvene akcije u selima Zankovu i Makšiću, gde će izvršiti preglede stanovništva, davati savete, razgovarati sa meštanima o zdravstvenim prilikama, i prikazati im nekoliko zdravstvenih filmova. U deset sela Beogradskog sreza: Ritopelku, Zucanu, Ripnju i drugima, održaće se zdravstvena predavanja sa filmovima, a vršiće i sanaciju terena, hloriraju bunara itd. Poslednj dana nedelje održaće se svečani sastanak svih apsolviranih i studenata koji su boravili u medicinskom selu Jabučju. Tom prilikom biće podeljene nagrade za sastav: »Šta student dobija desetodnevnom boravkom u Jabučju».

Pored stručnog dela nedelja obiluje raznovrsnim političkim, kulturnim i sportskim programom. Drug Veljko Vlahović govoriće studenata o nekim aktuelnim problemima međunarodnog radničkog pokreta. Klub studentkinja medicine organizuje veće pravo beogradskih pozorišta. KUD »Mika Mitrović« u okviru nedelje

prikazaće premijeru drame »Leto i dim« od Tenesi Vilijamsa i zabavnu reviju. Literarni klub medicinara priređuje književno veče. Otkupljena je pretstava »Naslednik« koju će zajednički gledati u toku nedelje. Takođe će biti otvorena izložba delatnosti društava i klubova, a Planinarsko društvo »Avala« organizuje predavanje: »Planine istočne Srbije«. Klub studentkinja medicine posetiće dečji dom »Petar Drapšin«. Ni bolesni drugovi koji se nalaze po lečilištima neće biti zaboravljeni. Zdravstveno potporno udruženje fakulteta poslaće im poklon pakete.

I sportski deo nedelje je raznovrstan. Streljačka sekcija organizuje pojedinačno i ekipno prvenstvo fakulteta u gađanju vazdušnom puškom i takmičenje za Tito-voj meti. Fudbaleri »Medicinar« igraju sa Novim Beogradom i Partizanom. Šahisti imaju susret sa »Crvenom zvezdom«, a organizuju i razne turnire i simultanke. Rukometaši organizuju turnir, a odbojkaši i stonoteniseri održavaju prvenstvo fakulteta. Planinari i ferijalci izvešće izlete na Avalu i Frušku Goru, a Pomorsko-brodarski klub »Mor nar« sa svojim čamcima šetnju Dunavom.

Kao što se vidi program je raznovrstan i obiman. U njemu će uzeti učešća veliki broj članova Saveza studenata Medicinskog fakulteta, nastavljajući tradiciju jedne korisne akcije, koju su pre četiri godine pokrenule njihove starije kolege, od kojih se većina sada nalazi na terenu vršići dužnost lekara.

Sava Novaković

Nedelja studenata veterine

Savez studenata Veterinarskog fakulteta organizuje od 16 do 22 aprila Prvu nedelju studenata veterine. Tokom nedelje proslaviće se 20-godišnjica osnivanja Prvog veterinarskog fakulteta u našoj zemlji (Beograd) i 10-godišnjica poslednjeg rada. Ovi jubileji biće obeleženi raznovrsnim programima.

Predavanja. — Prilikom svečanog otvaranja nedelje, koem će pored mnogih drugih gostiju prisustvovati i Milka Minić predstavnik Saveza studenata govoriće o radu Udruženja za poslednjih deset godina. Jedan od osicitenata govoriće o razvoju studentskog pokreta pre rata. Planinari takođe organizuju predavanja sa filmovima: »Sa rancem kroz planine«. Pored toga, studenti i nastavnici organizovaće i usmene novine.

Izložbe. — Za vreme nedelje biće otvorene tri izložbe. Prva je — »Aktivnost udruženja studenata za poslednjih deset godina«. Jedan deo ove izložbe biće posvećen radnim akcijama na kojima su studenti veterine učestvovali. Izložbom će se obeležiti i 20-godišnjica osnivanja fakulteta. Druga izložba—udžbenika, skripata i beležaka: »Iz čega studenti veterine uče« treba da pokaže koliko je velik nedostatak udžbenika na veterini. Fotografije će izložiti svoje radove za poslednjih godinu dana.

Sportski program. — Prvenstvo fakulteta u stonom tenisu i gađanju vazdušnom puškom, održaće se takođe tokom nedelje. Pored toga biće zanimljiv fudbalski susret Apsolviranih — Brucosi, šah meš Studenti — Nastavnici, takmičenje u gađanju železnik — Veterinar, zatim fudbalski susret Veterinar-Geokarta.

Posete. — Studenti veterine posetiće neka sela u okolini Beograda i tamo održati razna predavanja i pružiti pomoć stočarima. Poštoji mogućnost da i fudbaleri Veterinara gostuju u nekom selu u okolini Beograda.

Veterinari na praksi

grada. 22 aprila studenti i nastavnici posetiće Avalu, a toza dana u 20 časova biće završna svečanost.

Sedam dana studenata farmacije

Četvrta tradicionalna nedelja studenata farmacije počela je u sredu 4 o.m. U protekle dve godine nedelja je bila početa otvaranjem izložbe, prvo — Istorijske farmacije, a u prošloj godini — izložba farmaceutske industrije, oba puta uz izložbu fotomatera studenata farmacije. Ove godine izložbe nije bilo i mnoge je to začudilo, ali se farmaceuti brane da posle dve protekle izložbe nisu imali više šta da izlažu.

Nedelja je počela čitanjem stručnih radova, među kojima su dva nagrađena. Nagrađen je rad »O aktiv-

nom uglju«, i »Transuranski elementi«. Zapaženo je da su u ovoj godini najviše i najbolje radove dali studenti mlađih godina, uglavnom druge i treće. U četvrtak je priređena kolektivna poseta pozorištu, pa je komad »Plači voljena zemljo« u veselom drugarskom raspoloženju gledali preko 100 studenata farmacije. Književno veče uz učešće Branka Čopića, Desanke Maksimović i drugih održano je u petak.

Subotu i nedelju oko 100 studenata farmacije provela je u Zagrebu, vraćajući posetu svojim zagrebačkim kolegama. U toku posete došlo je do nekoliko susreta u više sportskih disciplina. Razmenjena su i gledišta o

Farmaceuti u laboratoriji

načinu i sistemu studiranja na ovim fakultetima. Studentkinjama farmacije posvećen je ponedeljak, u kome su one imale predavanja sa temom »Društvena uloga žene«.

L. M.

Skupština Ferijalnog saveza

U nedelju 1 aprila održana je redovna godišnja skupština članova Ferijalnog saveza Beogradskog univerziteta. Izveštaj o radu podneo je Duško Manojlović, predsednik Univerzitetskog odbora Ferijalnog saveza. Skupštini je prisustvovalo 166 delegata sa fakulteta. Iz izveštaja se vidi da je broj članova znatno porastao od 3500 koliko je bilo u prošloj školskoj godini ove godine na 6341 obuhvaćenih u 23 družine. Svaki sedmi student je član Ferijalnog saveza, a pored svega toga, naglašeno je da družina nema svoju prostoriju, već je smeštena zajedno sa planinarima i potpornim udruženjem. Na skupštini je doneta odluka da se svake godine organizuju putovanja putevima slobode. Prošle godine je jedna grupa obišla neka mesta i odlučeno je da to ostane kao tradicija ove organizacije. Kao novina uvedene su dopisne ferijalne karte pomoću kojih članovi Ferijalnog Saveza mogu da se prijave za koje god hoće letovalište i ne moraju da idu sa svojim organizacijama. Na skupštini je kritikovan rad pojedinih družina, naročito Pozorišne akademije i Filozofskog fakulteta. Na Filozofskom fakultetu je došlo prošle godine do melverzacije u vezi sa članskim kartama, a to se otkrilo tek na putu za Makarsku. Neke su družine izašle sa zahtevima da se organizuju izleti u inostranstvo, što je takođe oštro kritikovano. Stalna letovališta Beogradskog univerziteta su u Makarskoj i na Biogradu na moru, a pored toga, Beogradski univerzitet dobija ove godine jedno letovalište u šumi kraj Makarske. Dnevni pension u letovalištima se kreće od 250—310.— dinara.

V. Đorđević

Нове наде

Преко културно-уметничких друштава оствариће се сарадња са радничком омладином

У концертној сали Дома културе на Новом Београду 8 марта КУД „Жикића Јовановић — Шпанац“ одржало је своју прву годишњу скупштину. Формирањем овог друштва у Студентском граду, Београдски универзитет је добио још једно квалитетно културно-уметничко друштво. Студентски град је одавно имао потреба за јединим оваквим друштвом. Универзитетски одбор је помагао иницијаторе и за напуних година дана мале секције су прерасле у велико друштво, тако да оно данас има око 280 чланова. Према могућностима којима располаже, друштво ће бити и по квалитету близу КУД „Бранко Крсмановић“. У друштву активно ради шест секција. Хор има 82 члана и способан је већ за самостално наступање. За развој драмске секције није било услова, па је она нешто слабија; има око 30 чланова и спремила је досада две једночинке „Хеј ви напољу“ и „Поздрав“. Спрема се и Нушићев „Покојник“. Из ове секције се издвојила група хумориста која редовно даје емисије преко разгласне станице. Фолклор је и поред недовољно стручног руководства успео да спреми добар програм. Музичка секција има више потсекција: оркестар, квартет гитара, оркестар македонских песама и групе певача српских, босанских и далматинских песама. У току је формирање забавног оркестра. Слаби инструменти су једини недостатак ове секције.

И поред свих тежкоћа материјалне природе и не-

достатка просторија, само за прву годину постојања Друштво је постгло леп успех.

Још крајем 1955 године дате су две приредбе: у Београду и једном оближњем селу. Почетком 1956 године, Друштво је извело две приредбе у унутрашњости — у Аранђеловцу и Младеновцу. Затим је приређено вече за грудоболне на Бежанској Коси. Последњих недеља приређен је концерт на Природно-математичком и Филозофском факултету, као и концерт у Дому културе на Новом Београду. Другарске вечери на Новом Београду нису више сувопарне као раније. Скраман програм увек ствара пријатну атмосферу. У плану је организовање хора у Новом Саду.

На скупштини је предложена измена правилника Друштва. По новом правилнику који је усвојен, поред студената право чланства имају и чланови Социјалистичког савеза радног народа и Народна омладина са подручја Новог Београда. Тиме ће бити остварена сарадња са омладином Новог Београда, а друштво ће имати шири карактер. На крају су подељене награде и похвале.

Посебни услови који постоје на Новом Београду за рад једног културно-уметничког друштва и леп успех за годину дана, сигурно су доказ да ће КУД „Жикића Јовановић — Шпанац“ постићи и одговарајући квалитет који публика с правом очекује.

Д. СТЕВАНОВИЋ

Академија у кафани

(Наставак са прве стране) Циљ био да упознамо читаоце са структуром ове школе. Међутим...

Друга страна медаље

Из године у годину, услед студија на Академији примењених уметности су постојали све лошији. Из године у годину, управа школе је тражила помоћ и, из године у годину — није је добијала.

Данас ова школа ради у: две бараке, једној старој кафани, једном двособном стану. Музеју за примењену уметност, Православној богословији, Позоришној сликарници и у мрачној дотрајалој згради из које је још 1905 године хитно исељена Прва београдска гимназија зато што је установљено да је зграда склона паду.

Управа школе се због тога обраћала и установима и појединцима који су било чиме могли да јој помогну.

Ишло се од стамбених власти преко Савета за просвету и културу НРС, Градског народног одбора и Претседништва владе НРС до Савета за науку и културу.

Велико очекивање

Разне комбинације за смештај Академије примењених уметности прављене су са неколико зграда. Већина тих зграда није одговарала ни стањем у коме су биле, ни својим обимом за смештај Академије.

Пре три године, Градски народни одбор је донео одлуку да се за смештај Академије додели зграда „Геокарте“ на Косанчићевом Венцу, чим буде завршена нова зграда за ово предузеће на Сењаку.

Две године цела Академија је живела у радосном

интенивном утврђеном селиду. Али, прошле године је изненада Савезно извршно веће инвестирало 150 милиона динара за довршење нове зграде за „Геокарту“ и на тај начин обезбедило себи право на зграду која је две године раније додељена Академији. Том одлуком Савезног извршног већа Академија је доведена у ситуацију тежког него што је била икала од њеног оснивања, зато што је управа школе оријентишући се насигурно на нову зграду примрила двојструко већи број нових студената и продужила

време школовања са три на четири године.

Потребно што хитније решење

А ова је школа једина висока школа те врсте у ФНРЈ. И она је на салашнем степену нашег развојка потребнија земљи више него иједна друга школа, чисто ликовног смера. Нужно је донети једно реално и прихватљиво решење и то најкасније до јесени. Јер Академија оваква каква је не може даље опстати.

И сем тога, смештај није једини проблем ове школе.

DRUŠTVENI ŽIVOT U SAVEZU STUDENATA

Prijatno i kulturno

DRUGARSKO VEČE IV GODINE STUDENATA MEDICINE

U Redakciji se čulo za ovo veče i za poruku koju su navodno uputili medicinari, da neće primati članove našeg lista, jer su ih ranije kritikovali. Zainteresovalo me je i pošao sam da vidim sebe kako me izbacuju napolje. Iskren da budem, malo sam verovao ovim zlonamernim glasovima, ali svašta se može desiti.

Student iz Burme je pevao jednu svoju narodnu pesmu, pola sale je na nogama, toplo se prolomio aplauz, ali kad je počeo da peva neke bugi-vugi stvari na engleskom jeziku, jako simpatično, većina studenata je asociirajući dojučerašnje stanje njegove zemlje, samo kurtuozno pozdravila ovo.

dan student je čitao o glazbi u kojima je neko me-

njavao autogram Zerara Filipa za profesorske potpise osmog semestra. Mića Tatić sa svom snagom dobrog imitatora puštao gramofone, rušio avione, ispucavao do poslednjeg metka kritiku na revolverske filmove, toplo pozdravljen vraćao se nekoliko puta.

Narodne pesme su interpretirali naši poznati pevači. Program je uopšte bio pun zdravog humora i na je 'noj akademskoj visini, bez iscedenog mačeta koje je crklo. Osećala se jedna prijatna i kulturna atmosfera.

Zašto baš u »Imperijalu«, p stavio sam pitanje članu odbora Saveza studenata i poručio mu mišljenje nekih studenata da je ova praksa medicinarima izgloda posledica lenjosti jer najlakše je iznajmiti hotel i

Naime, čim se taj problem reši, iskrnuje drugi; nastavlja plan i program. I da li će Savez studenata na Akademiji, koji je i иначе malo aktivan, biti u stanju da ga efikasno reši. I zašto je, uopšte, taj problem zataškao (kome je to bilo potrebno?) Jer, ima još fakulteta gde je смештај, možda ne tako drastičan, ali ipak akutniji problem, a na tim fakultetima nije zanemaren problem rada na izradi nastavnog plana i programa.

To su питања о којима треба још размислити.

В. Милетић

pritom biti spreman na sve režiske troškove. Organizatori nisu bili tog mišljenja. — Mi smo sa organizacijom počeli pre mesec dana, a 100 dinara je bolje dati za ovakvu zabavu, nego za dva sata holivudske boze.

Svakako je ovaj drug u pravu, jer je to bilo zaista prijatno studentsko veče. Ovakva organizacija je primer ostalim kako ovakve večeri treba pripremiti. Treba istaći i to, a što drugi ne praktikuju, da je odbor Udruženja dao jedan priljidan broj besplatnih ulaznica siromašnim drugovima, pa su tako skoro svi bili na okupu. I nisu zaboravljali ni trenutka da je to veče studenata.

M. Miletić

student

NA OPAČKE

BEOGRAD, 13 APRIL 1956

OSNOVANA JE

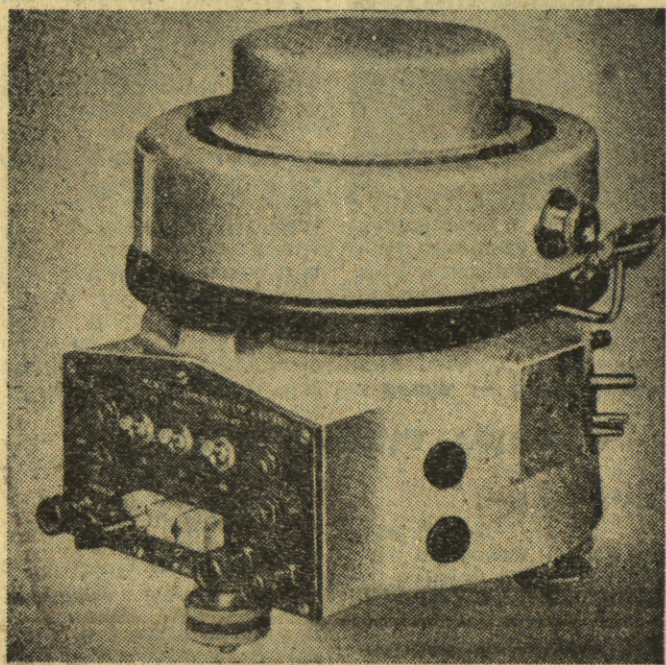
GRUPA ZA JUGOSLOVENSKU

KNJIŽEVNOST I KROS

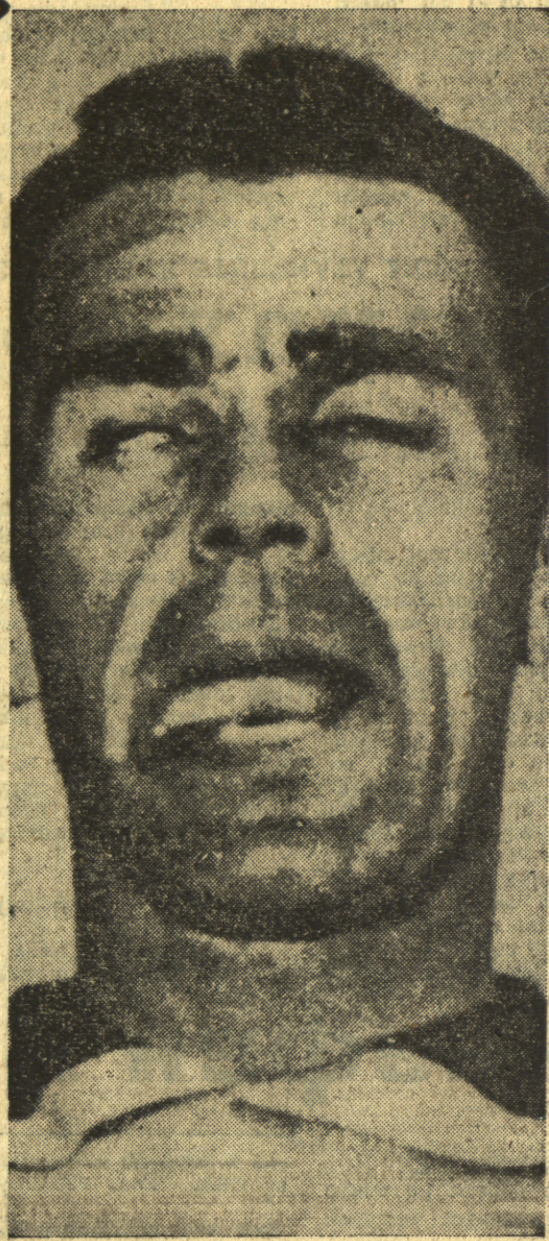
SA TEHNIČKIH FAKULTETA PRONADJEN ROBOT

koji može da izdržava 78 časova nedeljno

Pretpostavlja se, prema tome,
da će studenti moći i više

Spor oko broja časova na Tehničkim fakultetima rešila je grupa nastavnika ovih fakulteta, koja je konstruisala robot koji je sa svega dve opravke izdržao 78 časova u toku jedne nedelje. Pošto je čovek daleko savšeniji od mašine, tvrde konstruktori, nesumnjivo je dokazano da prosečan student može (bez opravke) da podnese i više od 100 časova nedeljno. Odmah posle toga šef Katedre za rukovanje šiberom i drugim spravama predložio je da se časovi iz predmeta »Zabadaње šestara« povećaju sa 8 na 18 nedeljno.

Donosimo sliku Trčka Čitalića, najboljeg studenta grupe za jugoslovenske književnosti, koji redovno sluša časove u staroj zgradi Univerziteta od 8 — 10 časova i časove na Pravnom fakultetu od 10—12 časova. Snimljen je u trenutku kada je na vreme stigao u učionicu na Pravnom fakultetu.

POGODAN ASISTENT

Saveta Maletiћ, asistent doцента Боре Јовановића, директора ДИФ-а, учинила је неопростиву грешку. Наиме, она се у својој асистентској маленкости усудила да критикује доцента Јовановића. Таква грешка је, наравно, морала бити кажњена и Савета Малетић је удаљена са ДИФ-а. Заправо, удаљена је само по томе што више није долазила на посао, али је и даље, већ годину и по дана, наставила да прима асистентску плату. Шта ћете, када је доцент Јовановић љут!
Да би се овакве непожељне последице избегле, ми предлажемо да они који овако реагују на критику убудуће узимају погодне асистенте. Доносимо слику једне такве погодне особе, која је — као што се са слике види — веома еластична и нема ту лошу и много ружну особину да критикује.

Veliko iščekivanje

Petko Padalić, student elektrotehničkog fakulteta, s nestrpljenjem očekuje komisiju pred kojom je po peti put polagao Matematiku I. On je izjavio našem saradniku da ima u ruci neke argumente koji pozitivno mogu da deluju na njihovu odluku.

Za naše studentkinje
**VIŠE
KULTURE**
manje novaca

Za prolećnu sezonu naročito je preporučljiva ukusna haljina od svega četiri metra novina duple širine. Koristite »Student« čija je hartija vrlo visokog kvaliteta (iz uvoza) i bićete sigurni da se niko u Vašem društvu neće dosadivati: imaće u svakom slučaju šta da pročita.

**Slobodan
UPIS
NA PRAVA
i ekonomiju**

